2026/2325

19.10.2026

DYREKTYWA DELEGOWANA KOMISJI (UE) 2026/2325

z dnia 10 lipca 2026 r.

zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE w odniesieniu do aktualizacji wykazu produktów związanych z obronnością zgodnie ze zaktualizowanym wspólnym wykazem uzbrojenia Unii Europejskiej z dnia 23 lutego 2026 r.

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie ([1]), w szczególności jej art. 13,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Dyrektywa 2009/43/WE ma zastosowanie do wymienionych w załączniku do niej produktów związanych z obronnością. Zgodnie z art. 13 dyrektywy 2009/43/WE załącznik ten ma ściśle odpowiadać wspólnemu wykazowi uzbrojenia Unii Europejskiej.

(2) Wspólny wykaz uzbrojenia Unii Europejskiej został przyjęty przez Radę w dniu 19 marca 2007 r. i był kilkukrotnie aktualizowany. W dniu 23 lutego 2026 r. Rada przyjęła zmieniony wspólny wykaz uzbrojenia Unii Europejskiej ([2]). W związku z tym konieczna jest aktualizacja wykazu produktów związanych z obronnością określonego w załączniku do dyrektywy 2009/43/WE.

(3) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywę 2009/43/WE.

(4) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających ([3]) państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o transpozycji, jednego lub większej liczby dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Załącznik do dyrektywy 2009/43/WE zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 2

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują, najpóźniej do dnia 31 stycznia 2027 r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania załącznika do niniejszej dyrektywy, o którym mowa w art. 1. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 5 lutego 2027 r.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

([1]) Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1. ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj.
([2]) Dz.U. C, C/2026/1640, 13.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1640/oj.
([3]) Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 3

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 4

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 lipca 2026 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

„ZAŁĄCZNIK

Uwaga 1 *Terminy ujęte w cudzysłów („”) zostały zdefiniowane. Należy odwoływać się do 'Definicji terminów używanych w niniejszym wykazie' załączonych do niniejszego wykazu.*

Uwaga 2 *W niektórych przypadkach substancje chemiczne są wymienione za pomocą nazwy oraz numeru Chemical Abstracts Service (CAS). Wykaz ma zastosowanie do substancji chemicznych o takim samym wzorze strukturalnym (w tym hydratów) bez względu na nazwę lub numer CAS. Numery CAS są zamieszczone w celu ułatwienia identyfikacji danej substancji chemicznej lub mieszaniny, bez względu na przyjętą nomenklaturę. Numery CAS nie mogą być jednak używane jako niepowtarzalne identyfikatory, ponieważ niektóre postacie substancji chemicznych wymienionych w niniejszym wykazie, a także ich mieszaniny, są lub mogą być oznaczone odmiennymi numerami CAS.*

Uwaga 3 *'Unijny wykaz produktów podwójnego zastosowania' odnosi się do załącznika I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiającego unijny system kontroli wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu produktów podwójnego zastosowania (wersja przekształcona),*

ML1 **Broń gładkolufowa o kalibrze mniejszym niż 20 mm, inne uzbrojenie i broń automatyczna o kalibrze 12,7 mm (0,50 cala) lub mniejszym oraz wyposażenie, jak następuje, i specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe:**

Uwaga *Punkt ML1 nie ma zastosowania do:*

a. *broni palnej specjalnie zaprojektowanej do amunicji szkolno-treningowej, która to broń nie jest zdolna do wystrzeliwania pocisku;*

b. *broni palnej specjalnie zaprojektowanej do wystrzeliwania pocisków kierowanych przewodowo nieposiadających wysokoenergetycznego materiału wybuchowego lub łączności o zasięgu mniejszym lub równym 500 m;*

c. *broni wykorzystującej amunicję z bocznym zapłonem oraz uniemożliwiającej prowadzenie ognia w sposób w pełni automatyczny;*

d. *'broni palnej pozbawionej cech użytkowych'.*

Uwaga techniczna

Do celów punktu ML1. Uwaga d.: 'broń palna pozbawiona cech użytkowych' to broń palna, którą pozbawiono możliwości wystrzelenia jakiegokolwiek naboju w drodze procesów określonych przez krajowy organ państwa członkowskiego UE lub państwa uczestniczącego w porozumieniu z Wassenaar. Procesy te nieodwracalnie zmieniają podstawowe elementy broni palnej. Zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, pozbawienie broni palnej cech użytkowych może być poświadczone przez zaświadczenie wydane przez właściwy organ i może być zaznaczone na danej sztuce broni palnej przez stempel odbity na jej niezbędnej części.

a. karabiny i broń kombinowana, broń ręczna, karabiny maszynowe, pistolety maszynowe i broń wielolufowa;

Uwaga *Podpunkt ML1.a nie ma zastosowania do:*

a. *karabinów i broni kombinowanej wyprodukowanych przed rokiem 1938;*

b. *reprodukcji karabinów i broni kombinowanej, których oryginały zostały wyprodukowane przed rokiem 1890;*

c. *broni ręcznej, broni wielolufowej i karabinów maszynowych wyprodukowanych przed rokiem 1890, i ich reprodukcji;*

d. *karabinów lub broni ręcznej zaprojektowanych specjalnie do wystrzeliwania pocisku inercyjnego za pomocą sprężonego powietrza lub CO_2;*

e. *broni ręcznej zaprojektowanej specjalnie do następujących celów:*

1. *uboju zwierząt domowych; lub*

2. *czasowego usypiania zwierząt.*

b. broń gładkolufowa, jak następuje:

1. broń gładkolufowa zaprojektowana specjalnie do celów wojskowych;
2. inna broń gładkolufowa, jak następuje:

a. broń w pełni automatyczna;

b. broń półautomatyczna lub nieautomatyczna z przesuwnym łożem (ang. pump-action);

Uwaga *Podpunkt ML1.b.2. nie ma zastosowania do broni zaprojektowanej specjalnie do wystrzeliwania bezwładnego pocisku za pomocą sprężonego powietrza lub CO_2.*

Uwaga *Podpunkt ML1.b. nie ma zastosowania do:*

a. broni gładkolufowej wyprodukowanej przed rokiem 1938;

b. reprodukcji broni gładkolufowej, której oryginały zostały wyprodukowane przed rokiem 1890;

c. myśliwskiej i sportowej broni gładkolufowej. Broń tego typu nie może być specjalnie zaprojektowana do celów wojskowych lub umożliwiać prowadzenia ognia w sposób w pełni automatyczny;

d. broni gładkolufowej zaprojektowanej specjalnie do następujących celów:

1. uboju zwierząt domowych;

2. czasowego usypiania zwierząt;

3. testów sejsmicznych;

4. odpalania pocisków przemysłowych; lub

5. zaburzania działania improwizowanych urządzeń wybuchowych (Improvised Explosive Devices – IED).

Nb. *w odniesieniu do zaburzaczy zob. ppkt ML4. i 1A006 w wykazie towarów podwójnego zastosowania UE.*

c. broń wykorzystująca amunicję bezłuskową;

d. akcesoria przeznaczone do broni określonej w ML.1.a, ML1.b lub ML1.c, jak następuje:

1. Oddzielane magazynki nabojów;

2. Urządzenia do tłumienia lub wyciszania dźwięku;

3. 'Elementy zaczepiane';

Uwaga techniczna

Do celów ppkt ML1.d.3. 'element zaczepiany' oznacza osprzęt zaprojektowany w taki sposób, aby: zamontować pistolet na pojeździe naziemnym, „statku powietrznym", statku lub konstrukcji.

4. Tłumiki ognia;

5. Celowniki optyczne z elektronicznym przetwarzaniem obrazu;

6. Celowniki optyczne specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych;

ML2 **Broń gładkolufowa o kalibrze 20 mm lub większym, inna broń lub uzbrojenie o kalibrze większym od 12,7 mm (0,50 cala), miotacze specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do celów wojskowych oraz wyposażenie, jak następuje, i specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe:**

a. broń lufowa, haubice, armaty, moździerze, broń przeciwpancerna, wyrzutnie pocisków, wojskowe miotacze ognia, działa, działa bezodrzutowe oraz broń gładkolufowa;

Uwaga 1 *Podpunkt ML2.a. obejmuje strumiennice, urządzenia dozujące, zasobniki i inne specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe, stosowane do ciekłych ładunków miotających dla sprzętu określonego w podpunkcie ML2.a.*

Uwaga 2 *Podpunkt ML2.a. nie ma zastosowania do następujących rodzajów broni:*

a. karabinów, broni gładkolufowej i broni kombinowanej wyprodukowanych przed rokiem 1938;

b. reprodukcji karabinów, broni gładkolufowej i broni kombinowanej, których oryginały zostały wyprodukowane przed rokiem 1890;

c. broni strzeleckiej, haubic, armat i moździerzy wyprodukowanych przed rokiem 1890;

d. myśliwskiej i sportowej broni gładkolufowej. Broń tego typu nie może być specjalnie zaprojektowana do celów wojskowych lub umożliwiać prowadzenia ognia w sposób w pełni automatyczny;

e. broni gładkolufowej zaprojektowanej specjalnie do następujących celów:

1. uboju zwierząt domowych;

2. czasowego usypiania zwierząt;

3. testów sejsmicznych;

4. odpalania pocisków przemysłowych; lub

5. zaburzania działania improwizowanych urządzeń wybuchowych (Improvised Explosive Devices –IED);

Nb. w odniesieniu do zaburzaczy zob. ppkt ML4. i 1A006 w wykazie towarów podwójnego zastosowania UE.

f. przenośnych wyrzutni pocisków specjalnie zaprojektowanych do wystrzeliwania pocisków kierowanych przewodowo nieposiadających wysokoenergetycznego materiału wybuchowego lub łączności o zasięgu mniejszym lub równym 500 m.

b. miotacze specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do celów wojskowych, jak następuje:

1. miotacze nabojów dymnych;

2. miotacze nabojów gazowych;

3. urządzenie „pirotechniczne" lub wyrzutnie nabojów;

Uwaga Podpunkt ML2.b. nie ma zastosowania do pistoletów sygnałowych.

c. akcesoria specjalnie zaprojektowane dla broni określonej w podpunkcie ML2.a., jak następuje:

1. Celowniki optyczne specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych;

2. Urządzenia zmniejszające ślad;

3. Uchwyty mocujące;

4. Oddzielane magazynki nabojów;

d. Niestosowana od 2019 r.

ML3 **Amunicja i zapalniki, jak następuje, oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe:**

a. amunicja dla broni określonej w ppkt ML1, ML2 lub ML12;

b. zapalniki specjalnie zaprojektowane dla amunicji określonej w podpunkcie ML3.a.

Uwaga 1 Specjalnie zaprojektowane elementy składowe określone w ppkt ML3 obejmują;

a. wyroby z metali lub tworzyw sztucznych, takie jak kowadełka spłonek, płaszcze pocisków, ogniwa nabojowe, pierścienie wiodące i metalowe elementy amunicji;

b. urządzenia zabezpieczające i uzbrajające, zapalniki, czujniki i urządzenia inicjujące;

c. źródła energii o wysokiej jednorazowej mocy wyjściowej;

d. łuski spalające się;

e. podpociski, wchodzące w skład pocisków kasetowych, tj. bomby, miny oraz pociski kierowane w końcowej fazie lotu.

Uwaga 2 Podpunkt ML3.a. nie ma zastosowania do żadnego z poniższych:

a. amunicji ze zgwiazdkowaną łuską bez pocisku (amunicja ślepa);

b. amunicji szkolno-treningowej z przewierconą łuską;

c. innej amunicji ślepej oraz amunicji szkolno-treningowej nie zawierającej elementów przeznaczonych do amunicji ostrej; lub

d. elementów specjalnie zaprojektowanych do amunicji ślepej lub amunicji szkolno-treningowej wyszczególnionych w niniejszej uwadze 2 w pkt a., b. lub c.

Uwaga 3 *Podpunkt ML3.a. nie ma zastosowania do ładunków specjalnie zaprojektowanych w następujących celach:*

a. sygnalizacji;

b. odstraszania ptactwa; lub

c. zapalania flar gazowych na szybach naftowych.

ML4 **Bomby, torpedy, rakiety, pociski kierowane, inne urządzenia i ładunki wybuchowe oraz związane z nimi wyposażenie i akcesoria, jak następuje, oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe:**

Nb.1 *Sprzęt naprowadzania i nawigacji – zob. ppkt ML11.*

Nb.2 *Lotnicze systemy ochrony przed rakietami (Aircraft Missile Protection Systems – AMPS) – zob. podpunkt ML4.c.*

a. bomby, torpedy, granaty, naboje dymne, rakiety, miny, pociski, bomby głębinowe, ładunki, urządzenia burzące, zestawy burzące, urządzenia zawierające „materiały pirotechniczne", ładunki, podpociski do nich i środki pozoracji (tj. sprzęt symulujący cechy wymienionych środków bojowych), zaprojektowane specjalnie do celów wojskowych;

Uwaga *Podpunkt ML4.a. obejmuje:*

a. granaty dymne, bomby wypełnione napalmem, bomby zapalające oraz urządzenia wybuchowe;

b. dysze pocisków lub rakiet oraz osłony czołowe nosicieli powtórnego użytku;

Nb. *Granaty lub naboje do broni lub miotaczy określonych w punktach ML1 lub ML2 oraz podpociski specjalnie zaprojektowane do amunicji są wyszczególnione w punkcie ML3.*

b. sprzęt mający wszystkie z wymienionych poniżej cech charakterystycznych:

1. specjalnie zaprojektowany do celów wojskowych; oraz

2. specjalnie zaprojektowany do 'czynności' związanych z którymkolwiek z poniższych elementów:

a. obiektami określonymi w podpunkcie ML4.a.; lub

b. improwizowanymi urządzeniami wybuchowymi (Improvised Explosive Devices – IED).

Uwaga techniczna

Do celów podpunktu ML4.b.2. *'czynności' odnoszą się do obsługi, wystrzeliwania, kładzenia, sterowania, rozładowywania, detonowania, aktywacji, zasilania o jednorazowym działaniu, pozorowania, zagłuszania, trałowania, wykrywania, rozrywania lub likwidowania.*

Uwaga 1 *Podpunkt ML4.b. obejmuje:*

a. ruchomy sprzęt do skraplania gazu;

b. pływający przewód elektryczny nadający się do trałowania min magnetycznych.

Uwaga 2 *Podpunkt ML4.b. nie ma zastosowania do urządzeń ręcznych, ograniczonych projektowo jedynie do wykrywania obiektów metalowych i niebędących w stanie odróżnić min od innych metalowych obiektów.*

c. lotnicze systemy ochrony przed rakietami (Aircraft Missile Protection Systems – AMPS).

Uwaga *Podpunkt nie ma zastosowania do urządzeń AMPS posiadających wszystkie z wymienionych poniżej elementów:*

a. którykolwiek z następujących czujników ostrzegających o rakietach:

1. czujniki pasywne o reakcji w zakresie 100–400 nm; lub

2. aktywne dopplerowskie czujniki ostrzegające o rakietach;

b. systemy wyrzucania środków przeciwdziałających;

c. flary wysyłające zarówno sygnał widzialny, jak i sygnał w podczerwieni w celu dezorientacji pocisków ziemia-powietrze; oraz

d. instalowane w „cywilnych statkach powietrznych" i mające wszystkie wymienione poniżej cechy charakterystyczne:

1. urządzenie AMPS może działać wyłącznie w określonym „cywilnym statku powietrznym", w którym zainstalowano dany AMPS i w stosunku do którego wydano którykolwiek z następujących dokumentów:

a. cywilny certyfikat typu wydany przez organy lotnictwa cywilnego co najmniej jednego państwa członkowskiego UE lub państwa uczestniczącego w porozumieniu z Wassenaar; lub

b. równoważny dokument uznany przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO);

2. urządzenie AMPS jest zabezpieczone przed nieuprawnionym dostępem do „oprogramowania"; oraz

3. urządzenie AMPS posiada aktywny mechanizm, który powoduje zaprzestanie działania systemu po usunięciu go z „cywilnego statku powietrznego", w którym został zainstalowany.

ML5 **Sprzęt kierowania ogniem oraz sprzęt do ostrzegania i alarmowania, a także powiązane z nimi systemy oraz sprzęt testowania, strojenia i zakłócania, jak następuje, specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych, a także specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe i wyposażenie:**

a. celowniki, przeliczniki, sprzęt naprowadzania uzbrojenia oraz systemy sterowania uzbrojeniem;

b. inny sprzęt do kierowania ogniem, sprzęt do ostrzegania i alarmowania, a także powiązane z nimi systemy, jak następuje:

1. systemy wykrywania, oznaczania celów, pomiaru odległości, obserwacji lub śledzenia celów;

2. wyposażenie wykorzystywane do wykrywania, rozpoznawania lub identyfikacji;

3. wyposażenie wykorzystywane do scalania danych lub integracji czujników;

c. sprzęt do przeciwdziałania, wykorzystywany przeciwko urządzeniom określonym w podpunkcie ML5.a. lub ML5.b.;

Uwaga Do celów podpunktu ML5.c. sprzęt zakłócający obejmuje sprzęt do wykrywania.

d. sprzęt do strojenia lub testowania w warunkach polowych, specjalnie zaprojektowany dla urządzeń określonych w podpunkcie ML5.a., ML5.b. lub ML5.c.

ML6 **Pojazdy naziemne i ich elementy składowe, jak następuje:**

Nb. Sprzęt naprowadzania i nawigacji – zob. ppkt ML11.

a. pojazdy naziemne oraz ich elementy składowe, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do celów wojskowych;

Uwaga 1 Podpunkt ML6.a. obejmuje:

a. czołgi i inne uzbrojone pojazdy wojskowe oraz pojazdy wojskowe wyposażone w uchwyty na broń, sprzęt do kładzenia min lub wystrzeliwania amunicji określonej w ppkt ML4;

b. pojazdy opancerzone;

c. pojazdy pływające lub zdolne do pokonywania w bród głębokich przeszkód wodnych;

d. pojazdy ratownictwa technicznego, holujące, do przewozu amunicji i systemów uzbrojenia oraz związany z nimi sprzęt do prac załadowczo-wyładowczych;

e. przyczepy.

Uwaga 2 Modyfikacja pojazdu naziemnego do celów wojskowych określona w podpunkcie ML6.a. obejmuje zmiany konstrukcyjne, elektryczne lub mechaniczne, związane z wyposażeniem go w co najmniej jeden z elementów składowych specjalnie zaprojektowanych do celów wojskowych. Do takich elementów składowych zalicza się:

a. okładziny opon ogumienia pneumatycznego, specjalnie zaprojektowane jako kuloodporne;

b. opancerzenie kluczowych elementów pojazdu (np. zbiorników paliwa, kabiny);

c. specjalne wzmocnienia lub uchwyty do mocowania broni;

d. zaciemnienie oświetlenia pojazdu;

b. inne pojazdy naziemne i ich elementy składowe, jak następuje:

1. pojazdy posiadające wszystkie poniższe cechy:

a. wyprodukowane lub wyposażone w materiały lub elementy składowe zapewniające III lub wyższy poziom ochrony przeciwbalistycznej (zgodnie z NIJ 0108.01, wrzesień 1985 r.), lub o „porównywalnych normach";

b. przenoszenie napędu zapewniające napęd równocześnie kołom przednim i tylnym, w tym w pojazdach posiadających dodatkowe koła do celów nośnych, także napędzanych silnikiem;

c. dopuszczalna masa całkowita pojazdu (GVWR) ponad 4 500 kg; oraz

d. zaprojektowane lub zmodyfikowane do jazdy terenowej;

2. elementy składowe posiadające wszystkie poniższe cechy:

a. specjalnie zaprojektowane dla pojazdów określonych w podpunkcie ML6.b.1.; oraz

b. zapewniające III lub wyższy poziom ochrony przeciwbalistycznej (zgodnie z NIJ 0108.01, wrzesień 1985 r.) lub o „porównywalnych normach".

Nb. Zob. także podpunkt ML13.a.

Uwaga 1 Podpunkt ML6 nie ma zastosowania do pojazdów cywilnych zaprojektowanych lub zmodyfikowanych do przewozu pieniędzy lub kosztowności.

Uwaga 2 Podpunkt ML6 nie ma zastosowania do pojazdów spełniających wszystkie poniższe kryteria:

a. zostały wyprodukowane przed rokiem 1946;

b. nie zawierają elementów wyszczególnionych we wspólnych wykazach uzbrojenia UE i wyprodukowanych po roku 1945 z wyjątkiem reprodukcji oryginalnych elementów składowych lub akcesoriów danego pojazdu; oraz

c. w ich skład nie wchodzi broń wyszczególniona w ML1, ML2 lub ML4, chyba że broń taka jest niezdatna do użytku i do wystrzelenia pocisku.

ML7 **Środki chemiczne, „środki biologiczne", „środki rozpraszania tłumu", materiały promieniotwórcze oraz związane z nimi sprzęt, elementy składowe i materiały, jak następuje:**

a. „środki biologiczne" lub materiały promieniotwórcze wyselekcjonowane lub zmodyfikowane w celu zwiększenia skuteczności w powodowaniu strat wśród ludzi lub zwierząt, powodowania degradacji sprzętu lub strat w plonach lub środowisku;

b. bojowe środki trujące (BST) obejmujące:

1. bojowe środki paralityczno-drgawkowe:

a. O-alkilo (równe lub mniejsze niż C_{10}, włącznie z cykloalkilem) alkilo (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-) fluorofosfoniany, takie jak: sarin (GB):

O-izopropylometylofluorofosfonian (CAS 107-44-8); oraz

Soman (GD):O-pinakolinometylofluorofosfonian (CAS 96-64-0);

b. O-alkilo (równe lub mniejsze niż C_{10}, łącznie z cykloalkilo)

N,N-dialkilo (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-) amidocyjanofosforany, takie jak: tabun (GA): O-etylo

(N,N-dimetylo)amidocyjanofosforan (CAS 77-81-6);

c. O-alkilo (H lub równe lub mniejsze niż C_{10}, łącznie z cykloalkilo)

S-2-dialkilo (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-)-aminoetylo alkilo (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-) tiofosfoniany oraz odpowiadające im alkilowane lub protonowane sole, takie jak:

VX: O-etylo S-(2-diizopropyloaminoetylo) metylotiofosfonian (CAS 50782-69-9);

2. bojowe środki parzące:

a. iperyty siarkowe, takie jak:

1. sulfid 2-chloroetylochlorometylowy (CAS 2625-76-5);

2. sulfid bis (2-chloroetylowy) (CAS 505-60-2);

3. bis (2-chloroetylotio)metan (CAS 63869-13-6);

4. 1,2-bis (2-chloroetylotio)etan (CAS 3563-36-8);

5. 1,3-bis (2-chloroetylotio)-n-propan (CAS 63905-10-2);

6. 1,4-bis (2-chloroetylotio)-n-butan (CAS 142868-93-7);

7. 1,5-bis (2-chloroetylotio)-n-pentan (CAS 142868-94-8);

8. eter bis (2-chloroetylotiometylowy) (CAS 63918-90-1);

9. eter bis (2-chloroetylotioetylowy) (iperyt tlenowy) (CAS 63918-89-8);

b. luizyty, takie jak:

1. (2-chlorowinylo)dichloroarsyna (CAS 541-25-3)

2. tris (2-chlorowinylo)arsyna (CAS 40334-70-1);

3. bis (2-chlorowinylo)chloroarsyna (CAS 40334-69-8);

c. iperyty azotowe, takie jak:

1. HN1: bis (2-chloroetylo)etyloamina (CAS 538-07-8);

2. HN2: bis (2-chloroetylo)metyloamina (CAS 51-75-2);

3. HN3: tris (2-chloroetylo)amina (CAS 555-77-1);

3. bojowe środki obezwładniające, takie jak:

a. 3-chinuklidylobenzylan (BZ) (CAS 6581-06-2);

4. bojowe defolianty, takie jak:

a. 2-chloro-4-fluorofenoksyoctan butylu (LNF);

b. kwas 2,4,5-trichlorofenoksyoctowy (CAS 93-76-5), zmieszany z kwasem 2,4-dichlorofenoksyoctowym (CAS 94-75-7) (oranż (CAS 39277-47-9));

c. dwuskładnikowe oraz kluczowe prekursory BST, jak następuje:

1. difluorki alkilo- (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-) fosfonowe, takie jak: DF: difluorek metylofosfonowy (CAS 676-99-3);

2. O-alkilo (H lub równe lub mniejsze niż C_{10}, łącznie z cykloalkilo), O-2-dialkilo (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-)-aminoetylo alkilo (metylo-, etylo-, n-propylo- lub izopropylo-) tiofosfoniany oraz odpowiadające im alkilowane lub protonowane sole, takie jak:

QL: O-etylo- O-2-di-izopropyloaminoetylometylofosfinian

(CAS 57856-11-8);

3. chlorosarin: O-izopropylometylochlorofosfonian (CAS 1445-76-7);

4. chlorosoman: O-pinakolinometylochlorofosfonian (CAS 7040-57-5);

d. „środki rozpraszania tłumu", ich czynne składniki chemiczne i ich połączenia;

Uwaga 1 *Podpunkt ML7.d. nie ma zastosowania do „środków rozpraszania tłumu", pakowanych indywidualnie, przeznaczonych do samoobrony.*

Uwaga 2 *Podpunkt ML7.d. nie ma zastosowania do chemikaliów zawierających składnik czynny, a także ich kombinacji, zidentyfikowanych i pakowanych do celów produkcji żywności lub do celów medycznych.*

e. sprzęt, specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany do celów wojskowych, zaprojektowany lub zmodyfikowany do rozprzestrzeniania jakiegokolwiek z niżej wymienionych materiałów oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy składowe:

1. materiały lub środki określone w podpunkcie ML7.a., ML7.b. lub ML7.d.; lub

2. chemiczne środki bojowe, wytworzone na bazie prekursorów określonych w podpunkcie ML7.c.;

f. sprzęt ochronny i odkażający specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany do celów wojskowych, elementy składowe i mieszaniny chemiczne, jak następuje:

1. sprzęt zaprojektowany lub zmodyfikowany do ochrony przed materiałami określonymi w podpunktach ML7.a., ML7.b. lub ML7.d., oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy składowe;

2. sprzęt zaprojektowany lub zmodyfikowany do odkażania obiektów skażonych środkami określonymi w podpunkcie ML7.a. lub ML7.b., oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy składowe;

3. mieszaniny chemiczne specjalnie opracowane lub przystosowane do odkażania obiektów skażonych środkami określonymi w podpunkcie ML7.a. lub ML7.b.;

Uwaga *Podpunkt ML7.f.1. obejmuje:*

a. instalacje do uzdatniania powietrza, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do pracy w warunkach występowania skażeń promieniotwórczych, biologicznych lub chemicznych;

b. odzież ochronną.

Nb. *Cywilne maski przeciwgazowe, wyposażenie ochronne i odkażające – zob. także poz. 1.A.4 w wykazie produktów podwójnego zastosowania UE.*

g. sprzęt specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany do celów wojskowych, zaprojektowany lub zmodyfikowany do wykrywania lub identyfikacji materiałów określonych w podpunktach ML7.a., ML7.b. lub ML7.d. oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy składowe;

Uwaga *Podpunkt ML7.g. nie ma zastosowania do osobistych dozymetrów promieniowania jonizującego.*

Nb. *Zob. także poz. 1.A.4. w wykazie produktów podwójnego zastosowania UE.*

h. 'biopolimery' specjalnie zaprojektowane lub przetworzone w celu wykrywania lub identyfikacji BST określonych w podpunkcie ML7.b. oraz kultury specyficznych komórek wykorzystywanych do ich produkcji;

Uwagi techniczne:

Do celów podpunktu ML7.h.

1. 'Biopolimery' Makrocząsteczki biologiczne, jak następuje:

a. enzymy dla konkretnych reakcji chemicznych i biochemicznych;

b. 'antyidiotypowe', 'monoklonalne' lub 'poliklonalne' 'przeciwciała';

c. specjalnie zaprojektowane lub specjalnie przetworzone 'receptory'.

2. 'Przeciwciała antyidiotypowe' oznaczają przeciwciała, które przyłączają się do konkretnych miejsc wiązania antygenu w innych przeciwciałach.

3. 'Przeciwciała monoklonalne' oznaczają białka przyłączające się do jednej strony antygenu i produkowane przez jeden klon komórek.

4. 'Przeciwciała poliklonalne' oznaczają mieszaninę białek przyłączających się do specyficznego antygenu, produkowanych przez więcej niż jeden klon komórek.

5. 'Receptory' oznaczają biologiczne struktury makromolekularne zdolne do łączenia ligandów i przez to wpływania na funkcje fizjologiczne.

i. „biokatalizatory" wykorzystywane do odkażania lub rozkładu BST oraz ich systemy biologiczne, jak następuje:

1. „biokatalizatory" specjalnie zaprojektowane do odkażania lub rozkładu BST określonych w podpunkcie ML7.b. i wynikające z ukierunkowanej selekcji laboratoryjnej lub manipulacji genetycznej systemów biologicznych;

2. systemy biologiczne zawierające informację genetyczną specyficzną dla produkcji „biokatalizatorów" określonych w podpunkcie ML7.i.1., jak następuje:

   a. 'wektory ekspresji';

      Uwaga techniczna

      Do celów podpunktu ML7.i.2.a. 'wektory ekspresji' oznaczają nośniki (np. plazmidy lub wirusy) stosowane do wprowadzania materiału genetycznego do komórek żywiciela.

   b. wirusy;

   c. kultury komórkowe.

Uwaga 1 *Podpunkty ML7.b. i ML7.d. nie mają zastosowania do następujących substancji:*

a. chlorocyjan (CAS 506-77-4).

b. kwas cyjanowodorowy (CAS 74-90-8);

c. chlor (CAS 7782-50-5);

d. chlorek karbonylu (fosgenu) (CAS 75-44-5);

e. difosgen (chloromrówczan trichlorometylu) (CAS 503-38-8);

f. niestosowane od 2004 r.

g. bromek ksylilu, orto: (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);

h. bromek benzylu (CAS 100-39-0);

i. jodek benzylu (CAS 620-05-3);

j. bromoaceton (CAS 598-31-2);

k. bromek cyjanu (CAS 506-68-3);

l. bromometyloetyloketon (CAS 816-40-0);

m. chloroaceton (CAS 78-95-5);

n. jodooctan etylu (CAS 623-48-3);

o. jodoaceton (CAS 3019-04-3);

p. chloropikryna (CAS 76-06-2).

Uwaga 2 *Kultury komórkowe i systemy biologiczne wyszczególnione w podpunktach ML7.h. i ML7.i.2. są szczególne i podpunkty te nie mają zastosowania do komórek lub systemów biologicznych wykorzystywanych do celów cywilnych, takich jak rolne, farmaceutyczne, medyczne, weterynaryjne, środowiskowe, gospodarki odpadami lub przemysłu spożywczego.*

ML8 **„Materiały energetyczne" oraz substancje pokrewne, jak następuje:**

Nb.1 *pozycja 1C011 w wykazie towarów podwójnego zastosowania UE.*

Nb.2 *Ładunki i urządzenia wybuchowe – zob. także pozycja ML4 i 1A008 w wykazie towarów podwójnego zastosowania UE.*

Uwaga *Każda substancja wymieniona w podpunktach pkt ML8 jest objęta niniejszym wykazem, nawet gdy jest ona wykorzystywana w zastosowaniu innym niż wskazane (np. TAGN jest w przeważającej mierze używany jako materiał wybuchowy, lecz może być także użyty jako paliwo lub utleniacz).*

Uwagi techniczne:

1. Do celów pkt ML8, z wyłączeniem ML8.c.11. i ML8.c.12., termin 'mieszanina' rozumie się przez połączenie dwóch lub większej liczby substancji, z których co najmniej jedna została wymieniona w podpunktach ML8.

2. Do celów pkt ML8, za rozmiar cząstek uważa się średnią średnicę cząstek w ujęciu wagowym lub objętościowym. Do próbkowania i określania rozmiaru cząstek stosowane będą normy międzynarodowe lub równoważne krajowe.

a. „materiały wybuchowe" oraz ich 'mieszaniny', jak następuje:

1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroksan lub 1-tlenek 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazanu) (CAS 97096-78-1);

2. BNCP (nadchloran cis-bis(5-nitrotetraazolato) tetraaminy kobaltu (III)) (CAS 117412-28-9);

3. CL-14 (diaminodinitrobezofuroksan lub 1-tlenek 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazanu) (CAS 117907-74-1);

4. CL-20 (HNIW lub heksanitroheksaazaizowurcytan) (CAS 135285-90-4); klatraty CL-20 (zob. także ich „prekursory" w podpunkcie ML8.g.3. i ML8.g.4.);

5. CP (nadchloran 2-(5-cyjanotetraazolato) pentaaminy kobaltu (III)) (CAS 70247-32-4);

6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetylen, FOX-7) (CAS 145250-81-3);

7. DATB (diaminotrinitrobenzen) (CAS 1630-08-6);

8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazyna);

9. DDPO (1-tlenek 2,6-diamino-3,5-dinitropirazyny, PZO) (CAS 194486-77-6);

10. DIPAM (3,3′-diamino-2,2′,4,4′,6,6′-heksanitrobifenyl lub dipikramid) (CAS 17215-44--0);

11. DNGU (DINGU lub dinitroglikoluryl) (CAS 55510-04-8);

12. furazany, jak następuje:

a. DAAOF (DAAF, DAAFox lub diaminoazoksyfurazan);

b. DAAzF (diaminoazofurazan) (CAS 78644-90-3);

13. HMX i jego związki pochodne (zob. także ich „prekursory" w podpunkcie ML8.g.5.), jak następuje:

a. HMX (cyklotetrametylenotetranitroamina, oktahydro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazyna, 1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetraza-cyklooktan, oktogen) (CAS 2691-41-0);

b. difluoroaminowane analogi HMX;

c. K-55 (2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraazabicyklo-[3,3,0]-oktano-3, tetranitrosemiglikouryl lub keto-bicyklo HMX) (CAS 130256-72-3);

14. HNAD (heksanitroadamantan) (CAS 143850-71-9);

15. HNS (heksanitrostilben) (CAS 20062-22-0);

16. imidazole, jak następuje:

a. BNNII (oktahydro-2,5-bis(nitroimino)imidazo [4,5-d]imidazol);

b. DNI (2,4-dinitroimidazol) (CAS 5213-49-0);

c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazol);

d. NTDNIA (N-(2-nitrotriazolo)-2,4-dinitroimidazol);

e. PTIA (1-pikrylo-2,4,5-trinitroimidazol);

17. NTNMH (1-(2-nitrotriazolo)-2-dinitrometylenohydrazyna);

18. NTO (ONTA lub 3-nitro-1,2,4-triazol-5-on) (CAS 932-64-9);

19. polinitrokubany o ponad czterech grupach nitrowych;

20. PYX (2,6-bis(pikrylamino)-3,5-dinitropirydyna) (CAS 38082-89-2);

21. RDX i jego pochodne, jak następuje:
    a. RDX (cyklotrimetylenotrinitroamina, cyklonit; T4, heksahydro-1,3,5-trinitro-1,3,5-triazyna, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triazo-cykloheksan, heksogen) (CAS 121-82-4);
    b. keto-RDX (K-6 lub 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazacykloheksanon) (CAS 115029-35-1);
22. TAGN (azotan triaminoguanidyny) (CAS 4000-16-2);
23. TATB (triaminotrinitrobenzen) (CAS 3058-38-6) (zob. także jego „prekursory" w podpunkcie ML8.g.7.);
24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoroamino) oktahydro-1,5-dinitro-1,5-diazocin);
25. tetrazole, jak następuje:
    a. NTAT (nitrotriazoloaminotetrazol);
    b. NTNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazol);
26. tetryl (trinitrofenylometylonitroamina) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadecalina) (CAS 135877-16-6) (zob. także jego „prekursory" w podpunkcie ML8.g.6.);
28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetydyna) (CAS 97645-24-4) (zob. także jego „prekursory" w podpunkcie ML8.g.2.);
29. TNGU (SORGUYL lub tetranitroglikoluryl) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-pirydazyno[4,5-d]pirydazyna) (CAS 229176-04-9);
31. triazyny, jak następuje:
    a. DNAM (2-tleno-4,6-dinitroamino-s-triazyna) (CAS 19899-80-0);
    b. NNHT (2-nitroimino-5-nitro-heksahydro-1,3,5-triazyna); (CAS 130400-13-4);
32. triazole, jak następuje:
    a. 5-azydo-2-nitrotriazol;
    b. ADHTDN (4-amino-3,5-dihydrazyno-1,2,4-triazolodinitroamid) (CAS 1614-08--0);
    c. ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazol);
    d. BDNTA ([bis-dinitrotriazolo]amina);
    e. DBT (3,3′-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazol) (CAS 30003-46-4);
    f. DNBT (dinitrobistriazol) (CAS 70890-46-9);
    g. niestosowane od 2010 r.
    h. NTDNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-3,5-dinitrotriazol);
    i. PDNT (1-pikrylo-3,5-dinitrotriazol);
    j. TACOT (tetranitrobenzotriazolobenzotriazol) (CAS 25243-36-1);
33. „materiały wybuchowe", niewyszczególnione w podpunkcie ML8.a., posiadające którąkolwiek z następujących cech:
    a. prędkość detonacji przekraczająca 8 700 m/s, dla największej gęstości; lub
    b. ciśnienie detonacji przekraczające 34 GPa (340 kilobarów);
34. niestosowane od 2013 r.
35. DNAN (2,4-dinitroanizol) (CAS 119-27-7);
36. TEX (4,10-dinitro-2,6,8,12-tetraoksa-4,10-diazaizowurcytan);
37. GUDN (dinitroamid guanylomocznika) FOX-12 (CAS 217464-38-5);
38. tetrazyny, jak następuje:
    a. BTAT (bis(2,2,2-trinitroetylo)-3,6-diaminotetrazyna);
    b. LAX-112 (1,4-ditlenek 3,6-diamino-1,2,4,5-tetrazyny);

39. energetyczne materiały jonowe o punkcie topnienia między 343 K (70 °C) a 373 K (100 °C) oraz o prędkości detonacji przekraczającej 6 800 m/s lub ciśnieniu detonacji przekraczającym 18 GPa (180 kbar);

40. BTNEN (bis(2,2,2-trinitroetylo)-nitroamina) (CAS 19836-28-3);

41. FTDO (1,3-ditlenek 5,6-(3',4'-furazano)-1,2,3,4-tetrazyny);

42. EDNA (Etylenodinitramina) (CAS 505-71-5);

43. TKX-50 (Dihydroksylamonium 5,5'-bistetrazol-1,1'-diolat);

Uwaga *ML8.a. obejmuje 'wybuchowe kokryształy'.*

Uwaga techniczna

Do celów podpunktu ML8.a. Uwaga, 'wybuchowy kokryształ' jest materiałem stałym składającym się z uporządkowanego trójwymiarowego ułożenia dwóch lub większej liczby cząsteczek wybuchowych, z których co najmniej jedną określono w podpunkcie ML8.a.

b. „materiały miotające", jak następuje:

1. każdy stały „materiał miotający", o teoretycznym czasie trwania impulsu właściwego (w warunkach normalnych) przekraczającym:

a. 240 sekund dla „materiału miotającego" niezawierającego proszków metali, niezawierającego fluorowców;

b. 250 sekund dla „materiału miotającego" niezawierającego proszków metali, zawierającego fluorowce; lub

c. 260 sekund dla „materiału miotającego" zawierającego proszki metali;

2. niestosowane od 2013 r.

3. „materiały miotające" o cieple spalania ponad 1 200 kJ/kg;

4. „materiały miotające", utrzymujące w stanie ustalonym szybkość spalania liniowego ponad 38 mm/s w warunkach normalnych (mierzone podczas ciągłego spalania pojedynczej próbki) ciśnienia początkowego 6,89 MPa (68,9 barów) i temperatury 294 K (21 °C);

5. Modyfikowane elastomerami dwuskładnikowe (EMCDB) „materiały miotające" o rozciągliwości, podczas działania maksymalnych naprężeń, przekraczającej 5 % w temperaturze 233 K (-40 °C);

6. jakiekolwiek „materiały miotające" zawierające substancje wyszczególnione w podpunkcie ML8.a.;

7. „materiały miotające" niewyszczególnione w innych miejscach we wspólnym wykazie uzbrojenia UE, specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych;

c. „materiały pirotechniczne", paliwa, substancje pokrewne, jak następuje, oraz ich 'mieszaniny':

1. paliwa „lotnicze" o składzie specjalnie opracowanym do celów wojskowych;

Uwaga 1 *Podpunkt ML8.c.1 nie ma zastosowania do następujących paliw „lotniczych": JP-4, JP-5 i JP-8.*

Uwaga 2 *Paliwa „lotnicze" określone w podpunkcie ML8.c.1. są produktami gotowymi, a nie ich składnikami.*

2. glinian (wodorek glinu) (CAS 7784-21-6);

3. borowodory, jak następuje, i ich pochodne:

a. karborany;

b. homologi borowodorów, jak następuje:

1. dekaboran (14) (CAS 17702-41-9);

2. pentaboran (9) (CAS 19624-22-7);

3. pentaboran (11) (CAS 18433-84-6);

4. hydrazyna i jej pochodne, jak następuje (zob. także pochodne utleniających hydrazynę w podpunktach ML8.d.8. oraz ML8.d.9.):

a. hydrazyna (CAS 302-01-2) w stężeniach przekraczających poziom 70 %;

b. monometylohydrazyna (CAS 60-34-4);

c. symetryczna dimetylohydrazyna (CAS 540-73-8);

d. niesymetryczna dimetylohydrazyna (CAS 57-14-7);

Uwaga *Podpunkt ML8.c.4.a. nie ma zastosowania do 'mieszanin' hydrazynowych opracowanych w celach ochrony przeciwkorozyjnej*

5. paliwa metaliczne, 'mieszaniny' paliwowe lub 'mieszaniny' „pirotechniczne" w postaci cząstek sferycznych, rozpylonych, sferoidalnych, płatków lub proszku, wytworzone z materiału składającego się, co najmniej w 99 %, z dowolnej niżej wymienionej substancji:

a. metale, jak następuje, i ich 'mieszaniny':

1. beryl (CAS 7440-41-7) o rozmiarze cząstek poniżej 60 μm;

2. sproszkowane żelazo (CAS 7439-89-6) o rozmiarze cząstek 3 μm lub mniejszym, otrzymane drogą redukcji tlenku żelaza z wodorem;

b. 'mieszaniny', zawierające dowolny z niżej wymienionych składników:

1. cyrkon (CAS 7440-67-7), magnez (CAS 7439-95-4) lub ich stopy, o rozmiarze cząstek poniżej 60 μm; lub

2. paliwa borowowodorowe (CAS 7440-42-8) lub karboranowe (CAS 12069-32-8) o czystości rzędu 85 % lub wyższej i rozmiarze cząstek poniżej 60 μm;

Uwaga 1 *Podpunkt ML8.c.5. ma zastosowanie do „materiałów wybuchowych" i paliw niezależnie od tego, czy te metale lub stopy są pokryte glinem, magnezem, cyrkonem lub berylem.*

Uwaga 2 *Podpunkt ML8.c.5.b. ma zastosowanie wyłącznie do paliw metalowych w postaciach cząstek, jeżeli są one mieszane z innymi substancjami, aby utworzyć 'mieszaninę' specjalnie opracowaną do celów wojskowych, np. zawiesiny „paliwa" ciekłego, „paliwa" stałe lub 'mieszaniny' „pirotechniczne".*

Uwaga 3 *Podpunkt ML8.c.5.b.2. nie ma zastosowania do boru i węglika czteroboru wzbogaconego borem-10 (o całkowitej zawartości boru-10 większej lub równej 20 %).*

6. materiały wojskowe zawierające zagęstniki do paliw węglowodorowych specjalnie opracowane do użytku w miotaczach ognia lub amunicji zapalającej, takie jak stearyniany metali [np. oktal (CAS 637-12-7)] lub palmityniany metali;

7. nadchlorany, chlorany i chromiany w połączeniu ze sproszkowanym metalem lub innymi elementami składowymi paliw o wysokiej wartości energetycznej;

8. sferyczny lub sferoidalny proszek aluminiowy (CAS 7429-90-5) o rozmiarze cząstek 60 μm lub mniejszym i wytwarzany z materiału o zawartości glinu 99 % lub większej;

9. podwodorek tytanu (TiHn) o równoważniku stechiometrycznym n równym od 0,65 do 1,68;

10. paliwa ciekłe o wysokiej gęstości energetycznej nie objęte pkt ML8.c.1., jak następuje:

a. paliwa mieszane składające się zarówno z paliw stałych, jak i ciekłych (np. zawiesina borowa), o gęstości energetycznej w ujęciu masowym wynoszącej 40 MJ/kg lub więcej;

b. inne paliwa i dodatki do paliw o wysokiej gęstości energetycznej (np. kuban, roztwory jonowe, JP-7, JP-10), o gęstości energetycznej w ujęciu objętościowym wynoszącej 37,5 GJ na metr sześcienny lub więcej, mierzonej w temperaturze 293 K (20 °C) i przy ciśnieniu jednej atmosfery (101,325 kPa);

Uwaga *Podpunkt ML8.c.10.b nie ma zastosowania do rafinowanych paliw kopalnych lub biopaliw lub paliw do silników certyfikowanych do użytku w lotnictwie cywilnym.*

11. materiały „pirotechniczne" i piroforyczne, jak następuje:

a. materiały „pirotechniczne" lub piroforyczne o recepturze zaprojektowanej specjalnie do celów zwiększania lub kontrolowania wytwarzania energii promienistej w dowolnym zakresie spektrum podczerwieni;

b. mieszaniny magnezu, politetrafluoroetylenu (PTFE) i kopolimeru winilidenowo-difluorkowo-heksafluoropropylenowego (np. MTV);

12. mieszaniny paliw, mieszaniny „pirotechniczne” lub „materiały energetyczne” niewyszczególnione nigdzie indziej w ML8, mające wszystkie z poniższych cech:

    a. zawierają więcej niż 0,5 % cząstek któregokolwiek z poniższych:

        1. aluminium;

        2. berylu;

        3. boru;

        4. cyrkonu;

        5. magnezu; lub

        6. tytan;

    b. cząstki wyszczególnione w ML8.c.12.a. o rozmiarze mniejszym niż 200 nm w dowolnym kierunku; oraz

    c. cząstki wyszczególnione w ML8.c.12.a. o zawartości metalu wynoszącej 60 % lub więcej;

    Uwaga *Podpunkt ML8.c.12. obejmuje substancje termityczne.*

d. utleniacze, jak następuje, oraz ich ‘mieszaniny’:

    1. ADN (dinitroamid amonowy lub SR 12) (CAS 140456-78-6);

    2. AP (nadchloran amonowy) (CAS 7790-98-9);

    3. związki składające się z fluoru i dowolnego z następujących składników:

        a. innych fluorowców;

        b. tlenu; lub

        c. azotu;

        Uwaga 1 *Podpunkt ML8.d.3. nie ma zastosowania do trifluorku chloru (CAS 7790-91-2).*

        Uwaga 2 *Podpunkt ML8.d.3. nie ma zastosowania do trifluorku azotu (CAS 7783-54-2) w jego gazowej postaci.*

        Uwaga 3 *Podpunkt ML8.d.3. nie ma zastosowania do pięciofluorku jodu (CAS 7783-66-6).*

    4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidyna) (CAS 78246-06-7);

    5. HAN (azotan hydroksyloamonu) (CAS 13465-08-2);

    6. HAP (nadchloran hydroksyloamonu) (CAS 15588-62-2);

    7. HNF (hydrazynonitroform) (CAS 20773-28-8);

    8. azotan hydrazyny (CAS 37836-27-4);

    9. nadchloran hydrazyny (CAS 27978-54-7);

    10. płynne utleniacze składające się z inhibitowanego dymiącego na czerwono kwasu azotowego (IRFNA) (CAS 8007-58-7) lub zawierające tę substancję;

        Uwaga *Podpunkt ML8.d.10 nie ma zastosowania do nieinhibitowanego dymiącego kwasu azotowego.*

e. spoiwa, plastyfikatory, monomery i polimery, jak następuje:

    1. AMMO (azydometylometylooksetana i jej polimery) (CAS 90683-29-7)
    (zob. także jego „prekursory” w podpunkcie ML8.g.1.);

    2. BAMO (3,3-bis(azydometylo)oksetana i jej polimery)
    (CAS 17607-20-4) (zob. także jego „prekursory” w podpunkcie ML8.g.1.);

    3. BDNPA (bis-(2,2-dinitropropylo)acetal) (CAS 5108-69-0);

    4. BDNPF (bis-(2,2-dinitropropylo)formal) (CAS 5917-61-3);

    5. BTTN (triazotan butanotriolu) (CAS 6659-60-5)
    (zob. także jego „prekursory” w podpunkcie ML8.g.8.);

6. energetyczne monomery, plastyfikatory lub polimery, opracowane specjalnie do celów wojskowych i zawierające dowolny z niżej wymienionych składników:

   a. grupy nitrowe;

   b. grupy azydowe;

   c. grupy azotanowe;

   d. grupy nitrazowe; lub

   e. grupy difluoroaminowe;

7. FAMAO (3-difluoroaminometylo-3-azydometylo oksetan) i jego polimery;

8. FEFO (bis-(2-fluoro-2,2-dinitroetylo)-formal) (CAS 17003-79-1);

9. FPF-1 (poli-2,2,3,3,4,4-heksafluoropentano-1,5 dioloformal) (CAS 376-90-9);

10. FPF-3 (poli-2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-tri-fluorometylo-3-oksaheptano-1,7-dioloformal);

11. GAP (polimer azydku glicydu) (CAS 143178-24-9) i jego pochodne;

12. HTPB (polibutadien zakończony grupą hydroksylową) z funkcjonalnością hydroksylu równą lub większą od 2,2 i mniejszą lub równą 2,4, wartością hydroksylową poniżej 0,77 meq/g, lepkością w 30 °C poniżej 47 puazów
    (CAS 69102-90-5);

13. alkoholowe grupy funkcyjne poli(epichlorohydryna), o masie cząsteczkowej poniżej 10 000, jak następuje:

    a. poli(epichlorohydrynodiol);

    b. poli(epichlorohydrynotriol);

14. NENA-sy (składniki nitratoetylonitroaminy) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 oraz 85954-06-9);

15. PGN (poli-GLYN, azotan poliglicydylu lub poli(azotanometylotlenek etylenu)) (CAS 27814-48-8);

16. poli-NIMMO (poli-azotanometylometyloksyetan) poli-NMMO lub poli (3-azotanometyl-3-metylooksyetan) (CAS 84051-81-0);

17. polinitroortowęglany;

18. TVOPA (1,2,3-tris[1,2-bis(difluoroamino)etoksy]propan lub triswinyloksypropanowy związek addytywny) (CAS 53159-39-0);

19. 4,5 diazydometylo-2-metylo-1,2,3-triazol (izo- DAMTR);

20. PNO (poli(3-azotanooksetan));

21. TMETN (triazotan trimetyloletanu) (CAS 3032-55-1);

f. 'dodatki', takie jak:

Uwaga techniczna

Do celów podpunktu ML8.f. 'dodatki' oznaczają substancje stosowane w formach użytkowych materiałów wybuchowych w celu poprawy ich właściwości.

1. zasadowy salicylan miedzi (CAS 62320-94-9);

2. BHEGA (bis-(2-hydroksyetylo)glikolamid) (CAS 17409-41-5);

3. BNO (tlenek butadienonitrylu);

4. pochodne ferrocenu, takie jak:

   a. butacen (CAS 125856-62-4);

   b. katocen (2,2-bis-etyloferrocenylopropan) (CAS 37206-42-1);

   c. ferrocenowe kwasy karboksylowe i estry ferrocenowych kwasów karboksylowych;

   d. n-butylo-ferrocen (CAS 31904-29-7);

   e. inne addytywne pochodne polimerów ferrocenu niewyszczególnione gdzie indziej w ML8.f.4;

f. etylo-ferrocen (CAS 1273-89-8);

g. propylo-ferrocen;

h. pentylo-ferrocen (CAS 1274-00-6);

i. dicyklopentylo-ferrocen;

j. dicycloheksylo-ferrocen;

k. dietylo-ferrocen (CAS 1273-97-8);

l. dipropylo-ferrocen;

m. dibutylo-ferrocen (CAS 1274-08-4);

n. diheksylo-ferrocen (CAS 93894-59-8);

o. acetylo-ferrocen (CAS 1271-55-2)/1,1'-diacetylo ferrocen (CAS 1273-94-5);

5. betarezorcylan ołowiu (CAS 20936-32-7) lub betarezorcylan miedzi (CAS 70983-44-7);

6. cytrynian ołowiu (CAS 14450-60-3);

7. chelaty ołowiowo-miedziowe beta-rezorcylanu lub salicylanów (CAS 68411-07-4);

8. maleinian ołowiu (CAS 19136-34-6);

9. salicylan ołowiu (CAS 15748-73-9);

10. metacynian ołowiu (CAS 12036-31-6);

11. MAPO (tlenek tris-1-(2-metylo)azyrydynylofosfiny) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (tlenek bis-(2-metyloazyrydynylo) 2-(2-hydroksypropanoksy) propyloaminofosfiny); i inne pochodne MAPO;

12. metyl BAPO (tlenek fosforiaku bis-(2-metyloazyrydynylo) metylaminy) (CAS 85068-72-0);

13. N-metylo-p-nitroanilina (CAS 100-15-2);

14. 3-nitraza-1,5-pentano diizocyjanian (CAS 7046-61-9);

15. organiczno-metaliczne czynniki sprzęgające, jak następuje:

a. neopentylo[diallilo]oksy, tri[dioktylo]-fosforanotytanian (CAS 103850-22-2); znany także jako tytan IV, 2,2[bis-2-propenolatometylo, butanolato, tris-(dioktylo)-fosforan] (CAS 110438-25-0); lub LICA 12 (CAS 103850-22-2);

b. tytan IV, [(2-propenolato-1)metylo, n-propanolatometylo] butanolato-1, tris-[dioktylo] pirofosforan; lub KR3538;

c. tytan IV, [(2-propenolato-1)metylo, n-propanolatometylo] butanolato-1, tris-(dioktylo) fosforan;

16. tlenek policyjanodifluoroaminoetylenu;

17. środki wiążące, jak następuje:

a. 1,1R,1S-trimezoilo-tris(2-etylazyrydyna) (HX-868, BITA) (CAS 7722-73-8);

b. wielofunkcyjne amidy azyrydyny o rdzeniowych strukturach izoftalowych, trimestycznych, izocyjanurowych lub trimetyloadypowych mające również grupę 2-metylowo lub 2-etylowo azyrydynową;

Uwaga *ppkt ML.8.f.17.b. obejmuje:*

a. *1,1H-izoftaloilo-bis(2-metylazyrydynę)(HX-752) (CAS 7652-64-4);*

b. *2,4,6-tris(2-etylo-1-azyrydynylo)-1,3,5-triazynę (HX-874) (CAS 18924-91-9);*

c. *1,1'-trimetyladypoilo-bis(2-etylazyrydynę) (HX-877) (CAS 71463-62-2);*

18. propylenoimina, 2-metyloazyrydyna (CAS 75-55-8);

19. bardzo drobny tlenek żelaza (Fe_2O_3) (CAS 1317-60-8) o powierzchni właściwej większej niż 250 m^2/g oraz przeciętnym rozmiarze cząstek 3,0 nm lub mniejszym;

20. TEPAN (tetraetylenopentaaminoakrylonitryl) (CAS 68412-45-3); cyjanoetylowana poliamina i jej sole;

21. TEPANOL (tetraetylenopentaaminoakrylonitryloglicydol) (CAS 68412-46-4); cyjanoetylowana poliamina z podstawnikiem glicydolowym i jej sole;

22. TPB (trifenylobizmut) (CAS 603-33-8);

23. TEPB (tris (etoksyfenylobizmut)) (CAS 90591-48-3);

g. „prekursory", jak następuje:

Nb. *W podpunkcie ML8.g. występują odnośniki do określonych „materiałów energetycznych" wytwarzanych z poniższych substancji.*

1. BCMO (3,3-bis(chlorometylo)oksyetan) (CAS 78-71-7)
(zob. także podpunkty ML8.e.1. oraz e.2.);

2. sól dinitroazetydyno-t-butylu (CAS 125735-38-8) (zob. także podpunkt ML8.a.28.);

3. pochodne heksaazaizowurcytanu, w tym HBIW (heksabenzyloheksaazaizowurcytan) (CAS 124782-15-6) (zob. także podpunkt ML8.a.4.) oraz TAIW (tetraacetylodibenzyloheksaazaizowurcytan) (CAS 182763-60-6) (zob. także podpunkt ML8.a.4.);

4. niestosowane od 2013 r.

5. TAT (1,3,5,7-tetraacetylo-1,3,5,7-tetraazacyklooktan) (CAS 41378-98-7) (zob. także podpunkt ML8.a.13.);

6. 1,4,5,8-tetraazadekalina (CAS 5409-42-7) (zob. także podpunkt ML8.a.27.);

7. 1,3,5-trichlorobenzen (CAS 108-70-3) (zob. także podpunkt ML8.a.23.);

8. 1,2,4-trihydroksybutan (1,2,4-butanetriol) (CAS 3068-00-6) (zob. także podpunkt ML8.e.5.);

9. DADN (1,5-diacetylo-3,7-diazoto-1, 3, 5, 7-tetraaza-cyklooktan) (zob. także podpunkt ML8.a.13.);

h. 'materiały reaktywne' w postaci proszków lub kształtek, jak następuje:

1. Proszki dowolnych z poniższych materiałów, o rozmiarze cząstek mniejszym niż 250 μm w dowolnym kierunku i niewyszczególnione nigdzie indziej w ML8:

a. aluminium;

b. niobu;

c. boru;

d. cyrkonu;

e. magnezu;

f. tytanu;

g. tantalu;

h. wolframu;

i. molibdenu; lub

j. hafnu;

2. Kształtki, nie określone w ML3, ML4, ML12 ani ML16, wyprodukowane z proszków określonych w ML8.h.1.

Uwagi techniczne:

Do celów podpunktu ML8.h.

1. *'Materiały reaktywne' mają wywoływać reakcję egzotermiczną wyłącznie przy wysokim tempie ścinania i są przeznaczone do użytku jako powłoki lub obudowy głowic.*

2. *Proszki 'materiałów reaktywnych' są produkowane np. w procesie wysokoenergetycznego mielenia kulowego.*

3. *Kształtki z 'materiałów reaktywnych' są produkowane np. w procesie selektywnego spiekania laserowego.*

Uwaga 1 *Ppkt ML8 nie ma zastosowania do następujących substancji, jeżeli nie są one połączone ani zmieszane z „materiałami energetycznymi" określonymi w podpunkcie ML8.a. lub sproszkowanymi metalami określonymi w podpunkcie ML8.c.:*

a. pikrynian amonu (CAS 131-74-8);

b. czarny proch;

c. heksanitrodifenyloamina (CAS 131-73-7);

d. difluoroamina (CAS 10405-27-3);

e. nitroskrobia (CAS 9056-38-6);

f. azotan potasu (CAS 7757-79-1);

g. tetranitronaftalen;

h. trinitroanizol;

i. trinitronaftalen;

j. trinitroksylen;

k. N-metylo-2-pyrrolidynon; 1-metylo-2-pyrrolidynon (CAS 872-50-4);

l. maleinian dioktylu (CAS 142-16-5);

m. akrylan etyloheksylu (CAS 103-11-7);

n. trietyloglin (TEA) (CAS 97-93-8), trimetyloglin (TMA) (CAS 75-24-1) i inne, piroforyczne alkile metali oraz aryle litu, sodu, magnezu, cynku i boru;

o. nitroceluloza (CAS 9004-70-0);

p. nitrogliceryna (lub triazotan glicerolu, trinitrogliceryna) (NG) (CAS 55-63--0);

q. 2,4,6-trinitrotoluen (TNT) (CAS 118-96-7);

r. diazotan etylenodiaminy (EDDN) (CAS 20829-66-7);

s. tetraazotan pentaerytrolu (PETN) (CAS 78-11-5);

t. azydek ołowiu (CAS 13424-46-9), normalny styfninian ołowiu (CAS 15245-44-0) i zasadowy styfninian ołowiu (CAS 12403-82-6) oraz pierwotne materiały wybuchowe lub masy zapłonowe zawierające azydki lub kompleksy azydkowe;

u. azotan glikolu trietylenowego (TEGDN) (CAS 111-22-8);

v. 2,4,6-trinitrorezorcyna (kwas styfninowy) (CAS 82-71-3);

w. Mocznik dietylodifenylu (CAS 85-98-3); mocznik dimetylodifenylowy (CAS 611-92-7); mocznik metyloetylodifenylu [Centralites];

x. mocznik N,N-difenylu (niesymetryczny mocznik difenylowy) (CAS 603-54-3);

y. mocznik metylo-N,N-difenylu (niesymetryczny difenylomocznik metylu) (CAS 13114-72-2);

z. mocznik etylo-N,N-difenylu (niesymetryczny difenylomocznik etylu) (CAS 64544-71-4);

aa. 2-nitrodifenyloamina (2-NDPA)(CAS 119-75-5);

bb. 4-nitrodifenyloamina (4-NDPA)(CAS 836-30-6);

cc. 2,2-dinitropropanol (CAS 918-52-5);

dd. nitroguanidyna (CAS 556-88-7) (zob. także pozycja 1C011.d w wykazie towarów podwójnego zastosowania UE).

Uwaga 2 *ML8. nie ma zastosowania do nadchloranu amonu (ML8.d.2.), NTO (ML8.a.18.) ani do katocenu (ML8.f.4.b.) i spełniających wszystkie poniższe warunki:*

a. specjalnie opracowane w postaciach i formułach opracowanych specjalnie do zastosowań cywilnych w generatorach gazu;

b. zestawione lub zmieszane przy użyciu nieaktywnych termoutwardzalnych spoiw lub plastyfikatorów i mające masę mniejszą niż 250 g;

c. zawierające maksymalnie 80 % nadchloranu amonowego (ML8.d.2.) w masie materiału aktywnego;

d. zawierające 4g lub mniej NTO (ML8.a.18.); oraz

e. mające 1 g lub mniej katocenu (ML8.f.4.b.).

ML9 **Wojenne jednostki pływające (nawodne lub podwodne), specjalny sprzęt morski, wyposażenie, elementy składowe i inne nawodne jednostki pływające, jak następuje:**

Nb. Sprzęt naprowadzania i nawigacji – zob. ppkt ML11.

a. jednostki pływające i elementy składowe, jak następuje:

1. jednostki (nawodne lub podwodne) specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do celów wojskowych, bez względu na aktualny stan techniczny lub zdolności do działania oraz bez względu na posiadanie systemów przenoszenia broni i opancerzenia, kadłuby oraz części kadłubów dla takich jednostek pływających oraz elementy składowe do nich specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych;

Uwaga Podpunkt ML9.a.1. obejmuje pojazdy specjalnie zaprojektowane lub dostosowane do przewożenia nurków.

2. nawodne jednostki pływające, niewyszczególnione w podpunkcie ML9.a.1., posiadające przyczepione lub zintegrowane którekolwiek z niżej wymienionych:

a. broń automatyczną wyszczególnioną w pkt ML1 lub broń wyszczególnioną w pkt ML2, ML4, ML12 lub ML19 lub 'uchwyty mocujące' lub inne mocowania dla broni o kalibrze 12,7 mm lub większym;

Uwaga techniczna

Do celów podpunktu ML9.a.2.a 'uchwyty mocujące' odnoszą się do uchwytów broni lub strukturalnego wzmocnienia do celów zainstalowania broni.

b. systemy kierowania ogniem wyszczególnione w ppkt ML5;

c. spełniające wszystkie z poniższych kryteriów:

1. 'ochrona chemiczna, biologiczna, radiologiczna i jądrowa (CBRN)'; oraz

2. 'system spryskiwania lub zmywania' zaprojektowany do celów dekontaminacji; lub

Uwaga techniczna

Do celów podpunktu ML9.a.2.c.2. 'system spryskiwania lub zmywania' jest systemem spryskiwania wodą morską zdolnym do równoczesnego namoczenia nadbudowy zewnętrznej i pokładów jednostki pływającej.

d. aktywne systemy przeciwdziałania broni wyszczególnione w ppkt ML4.b., ML5.c. lub ML11.a. i posiadające którąkolwiek z poniższych cech:

1. 'ochrona CBRN';

2. kadłub i nadbudowa, specjalnie zaprojektowane dla zmniejszenia przekroju czynnego na odbicie promieniowania radarowego;

3. urządzenia redukujące ślad termiczny (np. system chłodzenia gazów spalinowych), oprócz urządzeń specjalnie zaprojektowanych do zwiększenia całkowitej efektywności elektrowni lub do zmniejszenia wpływu na środowisko naturalne; lub

4. system demagnetyzacji zaprojektowany do zredukowania śladu magnetycznego jednostki pływającej;

Uwaga techniczna

Do celów podpunktu ML9.a.2. 'ochrona CBRN' jest ograniczoną powierzchnią wewnętrzną posiadającą cechy, takie jak utrzymywanie zwiększonego ciśnienia, izolacja systemów wentylacyjnych, ograniczone otwory wentylacyjne z filtrami CBRN i ograniczone punkty dostępu personelu obejmujące śluzy powietrzne;

b. silniki i systemy napędu, jak następuje, specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych i elementy składowe do nich specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych:

1. silniki wysokoprężne specjalnie zaprojektowane dla okrętów podwodnych;

2. silniki elektryczne specjalnie zaprojektowane dla okrętów podwodnych i charakteryzujące się wszystkimi niżej wymienionymi cechami:

a. moc ponad 0,75 MW (1 000 KM);

b. szybka odwracalność kierunku obrotów;

c. chłodzenie cieczą; oraz

d. hermetyczna obudowa w wykonaniu morskim;

3. silniki wysokoprężne charakteryzujące się wszystkimi niżej wymienionymi cechami:

a. moc wyjściowa 37,3 kW (50 KM) lub większa; oraz

b. 'zawartość niemagnetyczna' ponad 75 % masy całkowitej;

Uwaga techniczna

Do celów podpunktu ML9.b.3. 'niemagnetyczna' oznacza przepuszczalność relatywną wynoszącą mniej niż 2.

4. 'niezależne od powietrza systemy napędu' ('AIP') zaprojektowane specjalnie dla okrętów podwodnych;

Uwaga *Podpunkt ML9.b.4. nie ma zastosowania do energii jądrowej.*

Uwaga techniczna

Do celów podpunktu ML9.b.4. 'napęd niezależny od powietrza' ('AIP') pozwala, aby w pełni zanurzony okręt podwodny mógł ze swojego systemu napędu korzystać dłużej bez dostępu do tlenu atmosferycznego, niż normalnie pozwalałyby na to akumulatory.

Nb. *W odniesieniu do jądrowego sprzętu napędowego – zob. podpunkt ML9.h.*

c. podwodne urządzenia wykrywające specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych, ich sprzęt sterujący oraz ich elementy składowe specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych;

d. sieci przeciw okrętom podwodnym i sieci przeciw torpedom specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych;

e. niestosowana od 2003 r.;

f. przepusty kadłubowe i złącza specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych, umożliwiające współdziałanie ze sprzętem znajdującym się na zewnątrz jednostki pływającej oraz ich elementy składowe specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych;

Uwaga 1 *Podpunkt ML9.f. obejmuje złącza jednoprzewodowe, wieloprzewodowe, koncentryczne i falowodowe dla jednostek pływających oraz przepusty kadłubowe dla jednostek pływających, przy czym obydwa te rodzaje urządzeń są zabezpieczone przed przeciekami z zewnątrz i są w stanie utrzymać wymagane parametry na głębokościach przekraczających 100 m; oraz światłowodowe łączniki i optyczne przepusty kadłubowe, specjalnie zaprojektowane do przesyłania wiązki „laserowej" niezależnie od głębokości.*

Uwaga 2 *Podpunkt ML9.f. nie ma zastosowania do przepustów do normalnych wałów napędowych i przepustów kadłubowych do hydrodynamicznych drążków sterowniczych.*

g. łożyska cichobieżne, elementy składowe do nich oraz wyposażenie zawierające te łożyska, specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych, posiadające którąkolwiek z poniższych cech:

1. zawieszenie gazowe lub magnetyczne;

2. układy regulacji sygnatury aktywnej; lub

3. układy tłumienia drgań.

h. sprzęt do generowania energii jądrowej lub sprzęt napędzany energią jądrową, specjalnie zaprojektowany do jednostek pływających określonych w podpunkcie ML9.a. oraz elementy składowe do niego specjalnie zaprojektowane lub 'zmodyfikowane' do celów wojskowych;

Uwaga techniczna

Do celów podpunktu ML9.h. określenie 'zmodyfikowany' oznacza jakiekolwiek zmiany strukturalne, elektryczne, mechaniczne lub inne zapewniające wyrobom niewojskowym możliwości wojskowe równoważne z cechami wyrobów specjalnie zaprojektowanych do celów wojskowych.

Uwaga ML9.h. obejmuje „reaktory jądrowe".

ML10 **„Statki powietrzne", „statki powietrzne lżejsze od powietrza", „bezzałogowe statki powietrzne" („UAV"), silniki lotnicze, „statki suborbitalne", silniki i sprzęt do „statków powietrznych", pokrewne wyposażenie i elementy składowe, jak następuje, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do celów wojskowych:**

Nb. Sprzęt naprowadzania i nawigacji – zob. ppkt ML11.

a. załogowe „statki powietrzne" i „statki powietrzne lżejsze od powietrza" oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe;

Uwaga 1 Podpunkt ML10.a. nie ma zastosowania do „statków powietrznych" lub „statków powietrznych lżejszych od powietrza" lub wariantów tych „statków powietrznych" specjalnie zaprojektowanych do celów wojskowych, które charakteryzują się wszystkimi niżej wymienionymi cechami:

a. nie są bojowymi „statkami powietrznymi";

b. nie są skonfigurowane do celów wojskowych i nie są wyposażone w sprzęt specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany do celów wojskowych; oraz

c. są certyfikowane do użytku do celów cywilnych przez organy lotnictwa cywilnego w co najmniej jednym państwie członkowskim UE lub państwie uczestniczącym w porozumieniu z Wassenaar.

Uwaga 2 ML10.a. nie ma zastosowania do „statków powietrznych" ani do „statków powietrznych lżejszych od powietrza" posiadających wszystkie poniższe cechy:

a. zostały wyprodukowane po raz pierwszy przed rokiem 1946;

b. w ich skład nie wchodzą elementy wyszczególnione we wspólnych wykazach uzbrojenia UE, z wyłączeniem przypadków, w których elementy te są wymagane, aby spełnić normy bezpieczeństwa lub zdatności do lotu wprowadzone przez organy lotnictwa cywilnego w co najmniej jednym państwie członkowskim UE lub państwie uczestniczącym w porozumieniu z Wassenaar; oraz

c. w ich skład nie wchodzi broń wyszczególniona we wspólnych wykazach uzbrojenia UE, chyba że broń taka jest niezdatna do użytku i nie można jej przywrócić do stanu użytecznego.

b. niestosowane od 2011 r.

c. bezzałogowe „statki powietrzne" i „statki powietrzne lżejsze od powietrza" oraz sprzęt pokrewny, jak następuje, oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe:

1. „bezzałogowe statki powietrzne" („UAV"), zdalnie sterowane statki powietrzne (RPV), autonomiczne programowalne pojazdy powietrzne oraz bezzałogowe „statki powietrzne lżejsze od powietrza";
2. wyrzutnie, sprzęt ratowniczy oraz wyposażenie naziemne;
3. sprzęt przeznaczony do dowodzenia lub sterowania;

d. lotnicze silniki napędowe i specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe;

Uwaga Podpunkt ML10.d. nie ma zastosowania do:

a. silników lotniczych zaprojektowanych lub zmodyfikowanych do celów wojskowych, które zostały dopuszczone do użytku przez organy lotnictwa cywilnego w co najmniej jednym państwie członkowskim UE lub państwie uczestniczącym w porozumieniu z Wassenaar do użytku w „cywilnych statkach powietrznych", lub specjalnie zaprojektowanych dla nich elementów składowych;

b. silników tłokowych lub specjalnie zaprojektowanych do nich elementów składowych, z wyjątkiem specjalnie zaprojektowanych dla „bezzałogowych statków powietrznych" („UAV").

c. silników lotniczych wyprodukowanych po raz pierwszy przed rokiem 1946.

e. sprzęt lotniczy do tankowania w powietrzu specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany do któregoś z poniższych oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy składowe:

1. „statki powietrzne” określone w podpunkcie ML10.a.; lub

2. bezzałogowe „statki powietrzne” określone w podpunkcie ML10.c.;

f. sprzęt naziemny, zaprojektowany specjalnie dla „statków powietrznych”, określonych w podpunkcie ML10.a. lub do silników lotniczych określonych w podpunkcie ML10.d.;

Uwaga 1 Podpunkt ML10.f. obejmuje sprzęt do tankowania paliwa pod ciśnieniem i sprzęt przeznaczony do ułatwiania operacji na obszarach ograniczonych, w tym sprzęt znajdujący się na pokładzie statku.

Uwaga 2 Podpunkt ML10.f. nie ma zastosowania do:

1. haków holowniczych;

2. mat i pokryw ochronnych;

3. drabin, stopni i platform;

4. klinów, mocowań i sprzętu do mocowania.

g. sprzęt ratowniczy dla załóg lotniczych, sprzęt bezpieczeństwa dla załóg lotniczych i inne urządzenia do ewakuacji personelu nieokreślone w podpunkcie ML10.a, zaprojektowane dla „statków powietrznych” określonych w podpunkcie Ml10.a lub dla „statków suborbitalnych” określone w podpunktach ML10.j.;

Uwaga Podpunkt ML10.g nie ma zastosowania do hełmów dla załóg lotniczych, które to hełmy nie zawierają ani nie posiadają mocowania do sprzętu określonego we wspólnym wykazie uzbrojenia UE.

Nb. W odniesieniu do hełmów zob. również podpunkt ML13.c.

h. spadochrony, paralotnie i sprzęt pokrewny, jak następuje, oraz elementy składowe specjalnie do nich zaprojektowane:

1. spadochrony przeznaczone dla osób lub ładunków;

Nb. Inne rodzaje spadochronów opisane są w odpowiednim punkcie ML.

2. paralotnie;

3. Sprzęt specjalnie zaprojektowany do skoków z dużej wysokości;

Uwaga Punkt ML10.h.3. obejmuje kombinezony, hełmy ochronne, systemy oddychania i sprzęt nawigacyjny.

i. sterowane urządzenia otwierające lub automatyczne systemy pilotujące przeznaczone do ładunków zrzucanych na spadochronach.

j. „statki suborbitalne” i sprzęt pokrewny, jak następuje, oraz elementy składowe specjalnie do nich zaprojektowane:

1. „statek suborbitalny”;

2. wyrzutnie, sprzęt ratowniczy oraz wyposażenie naziemne;

3. sprzęt przeznaczony do dowodzenia lub sterowania;

Uwaga 1 Do celów podpunktów ML10.a., ML10.d. oraz ML10.j. pojęcie specjalnie zaprojektowanych elementów składowych i sprzętu pokrewnego dla niewojskowych „statków powietrznych”, silników lotniczych lub „statków suborbitalnych” zmodyfikowanych do celów wojskowych ma zastosowanie tylko do tych wojskowych elementów składowych i sprzętu pokrewnego, które są wymagane w celu modyfikacji do celów wojskowych.

Uwaga 2 Do celów podpunktów ML10.a. oraz ML10.j. użytek wojskowy obejmuje walkę, zwiad wojskowy, szturm, szkolenie wojskowe, wsparcie logistyczne oraz transport i zrzuty z powietrza żołnierzy lub sprzętu wojskowego.

ML11 **Sprzęt elektroniczny, „statki kosmiczne" i elementy składowe, niewyszczególnione w innych miejscach we wspólnym wykazie uzbrojenia UE, jak następuje:**

a. sprzęt elektroniczny specjalnie zaprojektowany do celów wojskowych oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy składowe;

Uwaga *Podpunkt ML11.a. obejmuje:*

a. elektroniczne urządzenia zakłócające działanie systemów elektronicznych przeciwnika i elektroniczne urządzenia przeciwdziałające zakłóceniom systemów elektronicznych (tj. urządzenia zaprojektowane do emitowania obcych lub mylących sygnałów do odbiorników radiolokacyjnych lub łączności radiowej lub w inny sposób utrudniające odbiór, działanie lub zmniejszające skuteczność odbiorników elektronicznych przeciwnika wraz z ich urządzeniami przeciwdziałającymi zakłóceniom), łącznie z urządzeniami zagłuszającymi i przeciwdziałającymi zagłuszaniu;

b. lampy generujące sygnał o zmiennej częstotliwości;

c. systemy elektroniczne lub sprzęt zaprojektowany do obserwacji i monitorowania widma elektromagnetycznego w celach rozpoznania wojskowego lub bezpieczeństwa oraz w celu przeciwdziałania takiemu rozpoznaniu i monitorowaniu;

d. podwodne środki przeciwdziałania, łącznie z zakłócaniem akustycznym i magnetycznym oraz pozorowaniem; urządzenia zaprojektowane do wprowadzania obcych lub mylących sygnałów do odbiorników sonarowych;

e. sprzęt do zabezpieczenia przetwarzania danych, sprzęt do zabezpieczania danych oraz sprzęt do zabezpieczania linii transmisyjnych i sygnalizacyjnych z wykorzystaniem funkcji kryptograficznej;

f. sprzęt do identyfikacji, rozpoznawania, ładowania kluczy kodowych oraz zarządzania kluczami, sprzęt do produkcji i dystrybucji;

g. sprzęt naprowadzania i nawigacji;

h. radiowe, cyfrowe urządzenia komunikacyjne łączności troposferycznej;

i. demodulatory cyfrowe zaprojektowane specjalnie do celów wywiadu sygnałowego;

j. 'Zautomatyzowane systemy dowodzenia i kontroli'

Uwaga techniczna

Do celów podpunktu ML11.a. Uwaga j. 'Zautomatyzowane systemy dowodzenia i kontroli' są to systemy elektroniczne, za pośrednictwem których wprowadza się, przetwarza i przekazuje informacje niezbędne do skutecznego działania zgrupowania, głównego ugrupowania, ugrupowania taktycznego, jednostki, okrętu, podjednostki lub broni będących przedmiotem dowodzenia. Dokonuje się tego przez użytkowanie komputerów i innego specjalistycznego sprzętu zaprojektowanego do wspierania funkcji wojskowej organizacji dowodzenia i kontroli. Do najważniejszych funkcji zautomatyzowanego systemu dowodzenia i kontroli należy: skuteczne zautomatyzowane zbieranie, gromadzenie, przechowywanie i przetwarzanie informacji; obrazowanie sytuacji i okoliczności wpływających na przygotowanie i prowadzenie walk; kalkulacje operacyjne i taktyczne służące do przydzielania zasobów wśród grup sił albo elementów porządku operacyjnego działań bojowych lub rozmieszczania działań bojowych zgodnie z misją lub etapem operacji; przygotowywanie danych do celów oglądu sytuacji i podejmowania decyzji w każdej chwili w trakcie operacji lub działań bojowych; komputerowa symulacja operacji.

Nb. *„Oprogramowanie" związane z wojskowymi radiostacjami programowalnymi – zob. ppkt ML21.*

b. sprzęt zagłuszający zaprojektowany lub zmodyfikowany w celu utrudniania odbioru, działania lub skuteczności usług pozycjonowania, nawigacji lub pomiaru czasu zapewnianych przez „systemy nawigacji satelitarnej" oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe;

c. „statki kosmiczne" specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do celów wojskowych oraz elementy składowe „statków kosmicznych" specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych.

ML12 **Systemy broni opartej na energii kinetycznej dużych prędkości oraz pokrewny sprzęt, jak następuje, oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe:**

a. systemy broni opartej na energii kinetycznej, specjalnie zaprojektowane do niszczenia celu lub spowodowania przerwania wykonywanej misji;

b. specjalnie zaprojektowane urządzenia i stanowiska badawczo-pomiarowe oraz modele testowe włączając w to instrumenty diagnostyczne i cele (imitatory celów) specjalnie przeznaczone do testowania i oceny systemów pocisków o wysokiej energii kinetycznej.

Nb. *Systemy broni wykorzystujące amunicję podkalibrową lub działające na zasadzie wyłącznie chemicznego napędu i stosowana do nich amunicja – zob. ppkt od ML1 do ML4.*

Uwaga 1 *Ppkt ML12 obejmuje poniższe rozwiązania, o ile są one specjalnie zaprojektowane do użytkowania w systemach broni opartych na wykorzystaniu energii kinetycznej:*

a. systemy wyrzutni o zdolności przyspieszania mas większych niż 0,1 g do prędkości przekraczających 1,6 km/s przy pojedynczym lub seryjnym trybie prowadzenia ognia;

b. wytwarzanie energii pierwotnej, osprzęt elektryczny, magazynowanie energii (np. wysokoenergetyczne kondensatory), zarządzanie energią cieplną, kondycjonowanie, przełączanie i magazynowanie paliwa; oraz elektryczne interfejsy pomiędzy źródłem zasilania, działem i elektrycznymi napędami wieżyczki;

Nb. Kondensatory wysokoenergetyczne do magazynowania energii – zob. także pozycja 3A001.e.2. w wykazie produktów podwójnego zastosowania UE.

c. systemy wykrywania i śledzenia celu, kierowania ogniem lub oceny wyników zwalczania celu;

d. głowice samonaprowadzające, systemy napędu oraz kierowania (przyspieszeń bocznych) dla pocisków.

Uwaga 2 *Ppkt ML12 ma zastosowanie do systemów broni wykorzystujących którykolwiek z niżej wymienionych systemów napędowych:*

a. elektromagnetyczny;

b. elektrotermiczny;

c. plazmowy;

d. lekki gaz; lub

e. chemiczny (gdy jest stosowany w połączeniu z dowolnym z wyżej wymienionych systemów).

ML13 **Sprzęt opancerzony lub ochronny, takież konstrukcje oraz ich elementy składowe i akcesoria do nich, jak następuje:**

a. płyty opancerzone metalowe lub nie, posiadające którąkolwiek z następujących cech:

1. wyprodukowane według norm lub wymagań wojskowych; lub

2. odpowiednie do celów wojskowych;

Nb. *Pancerze osobiste – zob. ML13.d.2.*

b. konstrukcje z materiałów metalowych lub niemetalowych lub ich kombinacji, specjalnie zaprojektowane do zapewnienia ochrony balistycznej dla systemów wojskowych oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe;

c. Hełmy oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy i akcesoria, jak następuje:

1. Hełmy wyprodukowane zgodnie z normami lub specyfikacjami wojskowymi lub zgodnie z porównywalnymi normami krajowymi;

2. czerepy, podpinki lub wkładki wyścielające specjalnie zaprojektowane do hełmów określonych w podpunkcie ML13.c.1.;

3. dodatkowe elementy ochrony balistycznej, specjalnie zaprojektowane do hełmów określonych w podpunkcie ML13.c.1.

Nb. *Inne wojskowe elementy składowe i akcesoria hełmów, zob. odpowiednia pozycja ML.*

d. pancerze osobiste lub odzież ochronna i ich elementy składowe, jak następuje:

1. miękkie pancerze osobiste lub odzież ochronna, wyprodukowane zgodnie z normami lub wymaganiami wojskowymi albo normami lub wymaganiami równoważnymi oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe;

Uwaga *Do celów podpunktu ML13.d.1. normy lub wymagania wojskowe obejmują przynajmniej wymagania dotyczące ochrony przed fragmentacją.*

2. twarde płyty opancerzone do pancerzy osobistych zapewniające ochronę balistyczną na poziomie III lub wyższą (NIJ 0101.06, lipiec 2008 r.) lub o „porównywalnych normach".

Uwaga 1 *Podpunkt ML13.b. obejmuje materiały specjalnie zaprojektowane do tworzenia wybuchowego opancerzenia reaktywnego lub budowy schronów wojskowych.*

Uwaga 2 *Ppkt ML13.c. nie ma zastosowania do hełmów spełniających wszystkie poniższe kryteria:*

a. zostały wyprodukowane po raz pierwszy przed rokiem 1970; oraz

b. nie są zaprojektowane ani zmodyfikowane w taki sposób, aby możliwe było zamontowanie przedmiotów określonych we wspólnym wykazie uzbrojenia UE, ani nie są wyposażone w akcesoria pozwalające na takie zamontowanie.

Uwaga 3 *Podpunkty ML13.c i ML13.d. nie mają zastosowania do hełmów, pancerzy osobistych lub odzieży ochronnej, towarzyszących użytkownikom, do ich ochrony osobistej.*

Uwaga 4 *Spośród hełmów specjalnie zaprojektowanych dla służb saperskich tylko hełmy specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych są określone w podpunkcie ML13.c.*

Uwaga 5 *Podpunkt ML13.d.1. nie ma zastosowania do okularów ochronnych.*

Nb. *W odniesieniu do okularów chroniących przed promieniowaniem „laserowym" zob. podpunkt ML17.o.*

Nb. 1 *Zob. także poz. 1A005 w wykazie produktów podwójnego zastosowania UE.*

Nb. 2 *Co do „materiałów włóknistych lub włókienkowych" używanych do wytwarzania pancerzy osobistych i hełmów — zob. poz. 1C10 w wykazie produktów podwójnego zastosowania UE.*

ML14 **'Sprzęt specjalistyczny do szkolenia wojskowego' lub dla symulacji scenariuszy wojskowych, symulatory specjalnie zaprojektowane do treningu użytkowania jakiegokolwiek uzbrojenia wymienionego w ppkt ML1 lub ML2 oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe i akcesoria.**

Uwaga 1 *Ppkt ML14 obejmuje systemy generowania obrazów i interakcyjne systemy środowiskowe dla symulatorów specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do celów wojskowych.*

Uwaga 2 *Ppkt ML14 nie ma zastosowania do sprzętu specjalnie zaprojektowanego do szkolenia w posługiwaniu się bronią myśliwską lub sportową.*

Uwaga 3 *'Specjalistyczny sprzęt do szkolenia wojskowego' obejmuje wojskowe wersje trenażerów działań zaczepnych, szkolenia kontrolerów ruchu lotniczego, trenażery celów radiolokacyjnych, imitatory celów radiolokacyjnych, urządzenia treningowe dla działonowych, trenażery zwalczania celów podwodnych, trenażery lotu (łącznie z wirówkami do szkolenia pilotów lub astronautów), trenażery do szkolenia obsługi stacji radiolokacyjnych, trenażery lotów wg przyrządów, trenażery do szkolenia nawigatorów, trenażery do szkolenia obsługi wyrzutni rakietowych, wyposażenie celów, „statki powietrzne" zdalnie sterowane, symulatory uzbrojenia, symulatory bezzałogowych „statków powietrznych", ruchome jednostki szkoleniowe oraz sprzęt treningowy dla wojskowych działań lądowych.*

ML15 **Następujący sprzęt do zobrazowywania lub przeciwdziałania, specjalnie zaprojektowany do celów wojskowych, oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy składowe i akcesoria:**

a. urządzenia do rejestracji i obróbki obrazu;

b. aparaty fotograficzne i kamery, sprzęt fotograficzny i do obróbki filmów;

c. sprzęt wzmacniający obraz;

d. sprzęt do zobrazowywania termicznego lub podczerwonego;

e. sprzęt do zobrazowywania sygnałów pochodzących z czujników radiolokacyjnych;

f. sprzęt do przeciwdziałania i antyprzeciwdziałania sprzętowi określonemu w podpunktach od ML15.a. do ML15.e.

Uwaga *Podpunkt ML15.f. obejmuje sprzęt zaprojektowany do ograniczania działania lub zmniejszania skuteczności wojskowych systemów zobrazowywania lub minimalizowania efektów ograniczających.*

Uwaga *Podpunkt ML15 nie ma zastosowania do „lamp pierwszej generacji wzmacniających obraz" lub sprzętu specjalnie zaprojektowanego do stosowania w nim „lamp pierwszej generacji wzmacniających obraz".*

Nb. *Celowniki wykorzystujące „lampy pierwszej generacji wzmacniające obraz" – zob. ppkt ML1, ML2 oraz ppkt ML5.a.*

Nb. *Zob. także poz. 6A002.a.2., 6A002.b. i 6A003.b. w wykazie produktów podwójnego zastosowania UE.*

ML16 **Odkuwki, odlewy i inne półfabrykaty, które zostały specjalnie zaprojektowane dla obiektów określonych w ppkt od ML1 do ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 lub ML19.**

Uwaga *ML16. odnosi się do półfabrykatów, w przypadku gdy są one możliwe do zidentyfikowania na podstawie składu materiału, geometrii czy funkcji.*

ML17 **Różnorodny sprzęt, materiały i „biblioteki", jak następuje, oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe:**

a. aparaty do nurkowania i pływania pod wodą, specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do zastosowań wojskowych, jak następuje:

1. niezależne aparaty do nurkowania oparte na oddychaniu powietrzem regenerowanym działające w obiegu zamkniętym lub częściowo zamkniętym;

2. aparaty do pływania pod wodą, specjalnie zaprojektowane do stosowania z aparatami do nurkowania wyszczególnionymi w ML17.a.1;

Nb. *Zob. także poz. 8A002.q. w wykazie produktów podwójnego zastosowania UE.*

b. sprzęt budowlany specjalnie zaprojektowany do celów wojskowych;

c. osprzęt, powłoki i techniki maskowania specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych;

d. polowy sprzęt inżynieryjny, specjalnie zaprojektowany do wykorzystania w strefie działań bojowych;

e. „roboty", urządzenia do sterowania „robotami" oraz „manipulatory", posiadające którąkolwiek z niżej wymienionych cech:

1. specjalnie zaprojektowany do celów wojskowych;

2. wykorzystujące środki zabezpieczenia przewodów hydraulicznych przed uszkodzeniem spowodowanym czynnikami zewnętrznymi, jak odłamki balistyczne (np. poprzez wykorzystanie przewodów samouszczelniających się) oraz zaprojektowane do użytkowania płynów hydraulicznych o punkcie zapłonu powyżej 839 K (566 °C); lub

3. specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do pracy w warunkach 'impulsów elektromagnetycznych' ('EMP');

Uwaga techniczna

Do celów podpunktu Ml17.e.3. 'EMP' nie odnosi się do niezamierzonych zakłóceń wywołanych promieniowaniem elektromagnetycznym pobliskiego sprzętu (np. maszyn, urządzeń lub elektroniki) lub wyładowaniem.

f. „biblioteki", specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do zastosowań wojskowych w systemach, sprzęcie lub elementach składowych określonych we wspólnym wykazie uzbrojenia UE;

g. sprzęt do generowania energii jądrowej lub sprzęt napędzany energią jądrową, niewyszczególniony gdzie indziej, specjalnie zaprojektowany do celów wojskowych, oraz elementy składowe do niego specjalnie zaprojektowane lub 'zmodyfikowane' do celów wojskowych;

Uwaga *ML17.g. obejmuje „reaktory jądrowe".*

h. sprzęt lub materiał pokryty lub poddany obróbce w celu zamaskowania, specjalnie zaprojektowany do celów wojskowych, niewyszczególniony w innych miejscach we wspólnym wykazie uzbrojenia UE;

i. symulatory specjalnie zaprojektowane dla wojskowych „reaktorów jądrowych";

j. mobilne warsztaty remontowe specjalnie zaprojektowane lub 'zmodyfikowane' do obsługi uzbrojenia;

k. generatory polowe specjalnie zaprojektowane lub 'zmodyfikowane' do celów wojskowych;

l. intermodalne kontenery ISO lub demontowalne nadwozia pojazdów (tj. nadwozia wymienne) specjalnie zaprojektowane lub 'zmodyfikowane' do użytku wojskowego;

m. promy, niewyszczególnione w innych miejscach we wspólnym wykazie uzbrojenia UE, mosty oraz pontony specjalnie zaprojektowane do celów wojskowych;

n. modele testowe specjalnie zaprojektowane dla „rozwoju" produktów określonych w ppkt ML4, ML6, ML9 lub ML10;

o. sprzęt chroniący przed oddziaływaniem promieniowania „laserowego" (np. oczy lub czujniki) specjalnie zaprojektowany do celów wojskowych;

p. „ogniwa paliwowe" niewyszczególnione w innych miejscach we wspólnym wykazie uzbrojenia UE, specjalnie zaprojektowane lub 'zmodyfikowane' do celów wojskowych.

Uwaga techniczna

1. niestosowane od 2014 r.

2. Do celów podpunktu ML17 określenie 'zmodyfikowany' oznacza jakiekolwiek strukturalne, elektryczne, mechaniczne lub inne zmiany nadające wyrobom cywilnym cechy wojskowe, co czyni te wyroby równoważnymi z wyrobami specjalnie zaprojektowanymi do celów wojskowych.

ML18 **Sprzęt do 'produkcji', obiekty do prowadzenia badań środowiskowych oraz elementy składowe, jak następuje:**

a. Sprzęt specjalnie zaprojektowany lub zmodyfikowany do 'produkcji' wyrobów określonych we wspólnym wykazie uzbrojenia UE oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy składowe;

b. Obiekty do prowadzenia badań środowiskowych specjalnie zaprojektowane do celów certyfikacji, kwalifikacji lub badania produktów określonych we wspólnym wykazie uzbrojenia UE oraz niewyszczególniony gdzie indziej, specjalnie zaprojektowany do tych samych celów sprzęt.

Uwaga techniczna

Do celów ppkt ML18 termin 'produkcja' obejmuje projektowanie, analizy, wytwarzanie, badania i kontrolę jakości.

ML19 **Systemy broni o ukierunkowanej energii (Directed Energy Weapon – DEW), sprzęt pokrewny lub sprzęt do przeciwdziałań, modele badawcze, jak następuje, oraz specjalnie zaprojektowane do nich elementy składowe:**

a. „Laserowe" 'systemy broni' niewymienione w podpunkcie ML19.f.;

b. 'Systemy broni' z wiązkami cząstek;

c. 'Systemy broni' o dużej mocy wykorzystujące częstotliwości radiowe;

d. sprzęt specjalnie zaprojektowany do wykrywania, identyfikacji lub obrony przed systemami określonymi w podpunktach od ML19.a. do ML19.c.;

e. fizyczne modele testowe dla systemów, sprzętu i elementów składowych określonych w ML19;

f. systemy „laserowe", zaprojektowane specjalnie w celu trwałego oślepienia nieuzbrojonego oka, tj. gołego oka lub oka z urządzeniami korygującymi wzrok.

Uwaga 1 Systemy DEW określone w ppkt ML19 obejmują systemy, których możliwości opierają się na kontrolowanym stosowaniu:

a. „laserów" o mocy wystarczającej do wywołania zniszczeń podobnych do wywoływanych amunicją konwencjonalną;

b. akceleratorów cząstek, emitujących wiązkę cząstek naładowanych lub neutralnych o niszczącej mocy;

c. nadajników radiowych o dużej mocy impulsów lub dużej średniej mocy wiązki fal radiowych wytwarzających pole o natężeniu wystarczającym do unieszkodliwienia obwodów elektrycznych odległego celu.

Uwaga 2 *Ppkt ML19 obejmuje następujące wyroby, w przypadku gdy zostały one specjalnie zaprojektowane dla wykorzystania w systemach DEW:*

a. urządzenia do wytwarzania mocy pierwotnej, przechowywania energii, przełączania, przetwarzania mocy lub przechowywania i dystrybucji paliwa;

b. systemy wykrywania lub śledzenia celu;

c. systemy oceniające stopień uszkodzenia celu, jego zniszczenia lub przerwania wykonywanego zadania;

d. urządzenia do kierowania wiązką, propagacją lub celowaniem;

e. sprzęt do szybkiego odwracania wiązki dla szybkich operacji przy większej liczbie celów;

f. adaptacyjne koniugatory optyki i fazy;

g. instalacje doprowadzania prądu dla wiązek ujemnych jonów wodorowych;

h. elementy składowe „klasy kosmicznej" akceleratorów;

i. aparatura do skupiania wiązki ujemnych jonów;

j. sprzęt do regulacji i odwracania wiązki jonowej wysokiej mocy;

k. folie „klasy kosmicznej" do neutralizacji wiązek ujemnych izotopów wodoru.

Uwaga techniczna

Do celów pkt ML19 'systemy broni' są zaprojektowane w taki sposób, aby uszkodzić lub zniszczyć cel lub spowodować przerwanie wykonywanej misji.

ML20 **Sprzęt kriogeniczny lub „nadprzewodzący", jak następuje, oraz specjalnie zaprojektowane do niego elementy składowe i akcesoria:**

a. sprzęt specjalnie zaprojektowany lub skonfigurowany do zainstalowania na pojazdach do wojskowych zastosowań lądowych, lotniczych, morskich czy kosmicznych, zdolny do działania w czasie ruchu pojazdu i wytwarzający lub utrzymujący temperatury poniżej 103 K (-170 °C);

Uwaga *Podpunkt ML20.a. obejmuje ruchome systemy zawierające lub wykorzystujące akcesoria lub elementy składowe wyprodukowane z materiałów niemetalicznych lub dielektrycznych, takich jak tworzywa sztuczne czy materiały impregnowane żywicami epoksydowymi.*

b. elektryczne urządzenia „nadprzewodzące" (maszyny wirnikowe lub transformatory) specjalnie zaprojektowane lub skonfigurowane do zainstalowania na pojazdach do wojskowych zastosowań lądowych, morskich, lotniczych, czy kosmicznych i zdolne do działania w ruchu.

Uwaga *Podpunkt ML20.b. nie ma zastosowania do hybrydowych, jednobiegunowych prądnic prądu stałego, posiadających normalne, jednobiegunowe armatury metalowe, które wirują w polu magnetycznym wytwarzanym przez uzwojenie nadprzewodzące, pod warunkiem że uzwojenie takie jest jedynym nadprzewodzącym elementem prądnicy.*

ML21 **następujące „oprogramowanie":**

a. „oprogramowanie" specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane dla któregokolwiek z poniżej wymienionych celów:

1. „rozwój", „produkcja", eksploatacja lub utrzymanie sprzętu wyszczególnionego we wspólnym wykazie uzbrojenia UE;

2. „rozwój" lub „produkcja" materiałów wyszczególnionych we wspólnym wykazie uzbrojenia UE; lub

3. „rozwój", „produkcja", eksploatacja lub utrzymanie „oprogramowania" wyszczególnionego we wspólnym wykazie uzbrojenia UE;

b. określone „oprogramowanie" inne niż określone w podpunkcie ML21.a., jak następuje:

1. „oprogramowanie" zaprojektowane specjalnie do celów wojskowych i zaprojektowane specjalnie do modelowania, symulacji lub oceniania wojskowych systemów uzbrojenia;

2. „oprogramowanie" zaprojektowane specjalnie do celów wojskowych i zaprojektowane specjalnie do modelowania lub symulacji wojskowych scenariuszy operacyjnych;

3. „oprogramowanie" do określania efektów działania broni konwencjonalnej, jądrowej, chemicznej lub biologicznej;

4. „oprogramowanie” zaprojektowane specjalnie do celów wojskowych i do stosowania w dziedzinie dowodzenia, łączności, kierowania i rozpoznania (C^3I) lub dowodzenia, łączności, kierowania, informatyki i rozpoznania (C^4I);

5. „oprogramowanie” specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane do prowadzenia ofensywnych cyberoperacji wojskowych;

Uwaga 1 *Podpunkt ML21.b.5 obejmuje „oprogramowanie” przeznaczone do niszczenia, uszkadzania, ograniczania działania lub uszkadzania systemów, sprzętu lub „oprogramowanie” określone we wspólnym wykazie uzbrojenia UE, „oprogramowanie” przeznaczone do zwiadu cybernetycznego oraz dowodzenia i kontroli cybernetycznej.*

Uwaga 2 *Podpunkt ML21.b.5. nie ma zastosowania do „ujawniania luk w zabezpieczeniach” ani do „reagowania na cyberincydenty”, ograniczone do niewojskowej obronnej gotowości i reagowania w zakresie cyberbezpieczeństwa.*

c. „oprogramowanie”, które nie zostało określone w podpunktach ML21.a. ani ML21.b. specjalnie zaprojektowane lub zmodyfikowane tak, by sprzęt, który nie został określony we wspólnym wykazie uzbrojenia UE, mógł służyć do zadań wojskowych, do których służy sprzęt wojskowy określony we wspólnym wykazie uzbrojenia UE.

Nb. *„Komputery cyfrowe” do celów ogólnych z zainstalowanym „oprogramowaniem” określone w podpunkcie Ml21.c. – zob. systemy, sprzęt lub komponenty określone we wspólnym wykazie uzbrojenia UE.*

ML22 **następujące „technologie”:**

a. „technologia”, inna niż określona w podpunkcie ML22.b., „wymagana” do „rozwoju”, „produkcji”, eksploatacji, instalacji, utrzymania funkcjonalności (przeprowadzania przeglądów), napraw, remontów kapitalnych lub odnawiania wyrobów określonych we wspólnym wykazie uzbrojenia UE;

b. następujące „technologie”:

1. „technologia” „wymagana” do projektowania, montażu elementów składowych, użytkowania, obsługiwania i naprawy kompletnych instalacji produkcyjnych do wytwarzania wyrobów określonych we wspólnym wykazie uzbrojenia UE, nawet wtedy, gdy elementy takich instalacji produkcyjnych nie są określone;

2. „technologia” „wymagana” do „rozwoju” i „produkcji” broni małokalibrowej, nawet jeżeli jest ona wykorzystywana – do produkcji replik zabytkowej broni małokalibrowej;

3. niestosowane od 2013 r.

Nb. *„Technologia” poprzednio określona w podpunkcie ML22.b.3 – zob. ppkt ML22.a.*

4. niestosowane od 2013 r.

Nb. *„Technologia” poprzednio określona w podpunkcie ML22.b.4 – zob. ppkt ML22.a.*

5. „technologia” „wymagana” wyłącznie do wprowadzania „biokatalizatorów”, określonych w podpunkcie ML7.i.1., do wojskowych substancji nośnych lub materiałów.

Uwaga 1 *„Technologia” „wymagana” do „rozwoju”, „produkcji”, eksploatacji, instalacji, utrzymania funkcjonalności (przeprowadzania przeglądów), napraw, remontów kapitalnych lub odnawiania wyrobów określonych we wspólnym wykazie uzbrojenia UE pozostaje objęta kontrolą, nawet jeżeli ma zastosowanie do jakiegokolwiek produktu, który nie został określony we wspólnym wykazie uzbrojenia UE.*

Uwaga 2 *Ppkt ML22 nie ma zastosowania do:*

a. *„technologii” będącej minimalnym wymogiem do instalacji, użytkowania, utrzymywania (kontroli) lub naprawy produktów nieobjętych kontrolą, lub których wywóz został dozwolony;*

b. *„technologii” będącej „własnością publiczną”, stanowiącej „badania podstawowe” lub minimum informacji potrzebnych do złożenia wniosków patentowych;*

c. *„technologii” umożliwiającej indukcję magnetyczną służącą do ciągłego napędu urządzeń transportu cywilnego.*

DEFINICJE TERMINÓW UŻYWANYCH W NINIEJSZYM WYKAZIE

Poniższe definicje mają zastosowanie do terminów stosowanych w niniejszym wykazie.

Uwaga 1 Definicje mają zastosowanie do całego wykazu. Odniesienia mają wyłącznie funkcję informacyjną i nie mają wpływu na stosowanie zdefiniowanych terminów w całym wykazie.

Uwaga 2 Wyrazy i wyrażenia zawarte w niniejszym wykazie definicji przyjmują zdefiniowane znaczenie wyłącznie wtedy, gdy zostały ujęte w „cudzysłów". W innych przypadkach wyrazy i wyrażenia przyjmują swoje ogólnie przyjęte (słownikowe) znaczenia, o ile w danym fragmencie nie przytoczono definicji konkretnej kontroli.

ML1, 8, 10, 14	„Statek powietrzny"	Statek powietrzny – stałopłat, statek z obrotowymi skrzydłami, wiropłat (helikopter), statek ze zmiennym wirnikiem lub zmiennopłat.
ML22	„Podstawowe badania naukowe"	Prace doświadczalne lub teoretyczne prowadzone głównie w celu uzyskania nowej wiedzy o podstawach danego zjawiska lub o obserwowalnych faktach, nienakierowane bezpośrednio na konkretne cele lub zadania praktyczne.
ML7, 22	„Biokatalizatory"	'Enzymy' do szczególnych reakcji chemicznych lub biochemicznych lub inne związki biologiczne, które przyłączają się do bojowych środków trujących (BST) i przyspieszają ich degradację. *Uwaga techniczna* *'Enzymy' oznaczają „biokatalizatory" dla konkretnych reakcji chemicznych i biochemicznych.*
ML7	„Czynniki biologiczne"	Patogeny lub toksyny, wyselekcjonowane lub zmodyfikowane (np. tak by zmienić ich czystość, okres trwałości, zjadliwość, cechy rozprzestrzeniania lub odporność na promieniowanie UV), w celu spowodowania strat w ludziach lub zwierzętach, zniszczenia sprzętu lub szkód dla upraw lub środowiska.
ML4, 10	„Cywilne statki powietrzne"	„Statki powietrzne" wymienione według przeznaczenia w wykazach zaświadczeń o zdatności do lotu opublikowanych przez urzędy lotnictwa cywilnego co najmniej jednego państwa członkowskiego UE lub państwa uczestniczącego w porozumieniu z Wassenaar, latające na cywilnych komercyjnych trasach wewnętrznych i zewnętrznych lub przeznaczone do legalnego użytku cywilnego, prywatnego lub służbowego.
ML21	„Reagowanie na cyberincydenty"	Proces wymiany niezbędnych informacji na temat cyberincydentu z osobami lub organizacjami odpowiedzialnymi za prowadzenie lub koordynowanie działań zaradczych w celu zaradzenia cyberincydentowi.
ML17, 21, 22	„Rozwój"	Odnosi się do wszystkich etapów poprzedzających produkcję seryjną, takich jak: projekt, badania projektowe, analizy projektowe, koncepcje projektu, składanie i testowanie prototypów, pilotażowe plany produkcji, dane projektowe, proces przekształcania danych projektowych w produkt, projekt konfiguracji, projekt scalania, rozkłady.
ML21	„Komputer cyfrowy"	Sprzęt, który może, w postaci jednej lub kilku zmiennych dyskretnych, pełnić wszystkie poniższe funkcje: a. przyjmowanie danych; b. przechowywanie danych lub instrukcji na trwałych lub nietrwałych (zapis wymazywalny) urządzeniach przechowywania danych; c. przetwarzanie danych za pomocą zapamiętanej sekwencji instrukcji, które można modyfikować; oraz d. generowanie danych wyjściowych. *Uwaga techniczna* *Modyfikacje zapamiętanej sekwencji instrukcji dotyczą wymiany trwałych urządzeń pamięciowych, ale nie fizycznych zmian przewodów lub połączeń.*

ML17	„Manipulatory”	Uchwyty, ‘aktywne jednostki oprzyrządowania’ lub wszelkie inne oprzyrządowanie zamontowane na płycie podstawowej na końcu ramienia manipulacyjnego „robota”. *Uwaga techniczna* *‘Aktywne jednostki oprzyrządowania’ są to urządzenia służące do stosowania siły nadającej ruch, energii procesowej lub sensorów do danego urządzenia.*
ML8	„Materiały energetyczne”	Substancje lub mieszaniny reagujące chemicznie, by uwolnić energię wymaganą do ich planowego wykorzystania. „Materiały wybuchowe”, „materiały pirotechniczne” i „materiały miotające” są to podklasy materiałów energetycznych.
ML6, 13	„Porównywalne normy”	Porównywalne normy krajowe lub międzynarodowe uznane przez co najmniej jedno państwo członkowskie UE lub państwo uczestniczące w porozumieniu z Wassenaar i mające zastosowanie do odpowiedniej pozycji.
ML8, 18	„Materiały wybuchowe”	Stałe, ciekłe lub lotne substancje lub mieszaniny substancji, które mają detonować przy zastosowaniu jako ładunki podstawowe, dodatkowe lub główne w głowicach, przy zastosowaniu do burzenia i innych zastosowaniach.
ML13	„Materiały włókniste lub włókienkowe”	Obejmują: a. włókna elementarne o strukturze ciągłej; b. przędzę i rowing o strukturze ciągłej; c. taśmy, tkaniny, maty o strukturze bezładnej i oploty; d. włókna cięte na drobne kawałki, włókna pocięte na dłuższe odcinki oraz spójne maty z włókien; e. wiskery, monokrystaliczne lub polikrystaliczne, o dowolnej długości; f. pulpa z poliamidu aromatycznego.
ML15	„Lampy pierwszej generacji wzmacniające obraz”	Elektrostatycznie ukierunkowane lampy wykorzystujące światłowody wejściowe i wyjściowe lub szklane płytki, wieloalkaliczne fotokatody (S-20 lub S-25), ale nie wzmacniacze z płytek mikrokanalikowych.
ML17	„Ogniwo paliwowe”	Urządzenie elektrochemiczne, które przetwarza energię chemiczną bezpośrednio na energię prądu stałego przez zużywanie paliwa ze źródła zewnętrznego.
ML22	„Będące własnością publiczną”	Oznacza „oprogramowanie” lub „technologię” udostępnione bez żadnych ograniczeń co do ich dalszego rozpowszechniania. *Uwaga* *Ograniczenia wynikające z praw autorskich nie wykluczają uznania „technologii” lub „oprogramowania” za „będące własnością publiczną”.*
ML9, 13, 17, 19	„Laser”	Przedmiot emitujący światło stałe w czasie i przestrzeni, wykorzystujący zjawisko emisji wymuszonej.
ML17	„Biblioteka” (baza danych parametrów technicznych)	Zbiór informacji technicznych, do których odwołanie może ulepszyć działanie danych systemów, sprzętu lub podzespołów.
ML10	„Statki powietrzne lżejsze od powietrza”	Balony i „sterowce”, które do unoszenia się w powietrzu potrzebują gorącego powietrza lub gazów lżejszych od powietrza takich jak hel lub wodór. *Uwaga techniczna* *„Sterowiec”* *Napędzany statek powietrzny utrzymujący się w powietrzu dzięki zasobowi gazu (zazwyczaj helu, dawniej wodoru), który jest lżejszy od powietrza.*

ML9, 17	„Reaktor jądrowy”	Obejmuje zasadniczo obiekty znajdujące się wewnątrz zbiornika reaktora lub bezpośrednio przymocowane do niego, wyposażenie sterujące poziomem mocy w rdzeniu oraz elementy, które zazwyczaj zawierają chłodziwo pierwotne rdzenia reaktora lub wchodzą z nim w bezpośrednią styczność lub nim sterują.
ML8	„Prekursory”	Specjalistyczne związki chemiczne używane w produkcji materiałów wybuchowych.
ML 21, 22	„Produkcja”	Oznacza wszystkie etapy związane z produkcją, takie jak: projektowanie, wytwarzanie, scalanie, montaż (składanie), kontrola, testowanie, zapewnienie jakości.
ML8	„Materiały miotające”	Substancje lub mieszaniny reagujące chemicznie i wytwarzające duże ilości gorących gazów w kontrolowanym tempie, by wykonywać działania mechaniczne.
ML2,4, 8	„Materiały pirotechniczne”	Mieszaniny stałych lub ciekłych paliw i utleniaczy które, po zapaleniu, przechodzą reakcję chemiczną w tempie kontrolowanym, które ma tworzyć konkretne przedziały czasowe, lub ilości ciepła, hałasu, dymu, widocznego światła lub promieniowania podczerwonego. Substancje piroforyczne są podklasą materiałów pirotechnicznych; nie zawierają utleniaczy, lecz zapalają się samoistnie przy kontakcie z powietrzem.
ML22	„Wymagane”	Stosowane do „technologii”, odnosi się wyłącznie do tej części „technologii”, która odpowiada konkretnie za osiąganie lub przekraczanie poziomów, cech lub funkcji kontrolowanego działania. Taka „wymagana” „technologia” może być wspólna dla różnych wyrobów.
ML7	„Środki rozpraszania tłumu”	Substancje, które w oczekiwanych warunkach wykorzystywania do rozpraszania tłumu wywołują szybko u ludzi podrażnienia narządów zmysłów lub obezwładniające skutki fizyczne, które zanikają w krótkim czasie po zakończeniu wystawienia na ich działanie. (Gazy łzawiące są podzbiorem „środków rozpraszania tłumu”.) Uwaga: *„środki rozpraszania tłumu” obejmują:* 1. *α-bromobenzenoacetonitryl (cyjanek bromobenzylu) (CA) (CAS 5798-79-8);* 2. *dinitryl [(2-chlorofenylo)metyleno]propanu, (o-chlorobenzylidenomalanonitryl) (CS) (CAS 2698-41-1);* 3. *2-chloro-1-fenyloetanon, chlorek fenylacylu (ω-chloroacetofenon) (CN) (532-27-4);* 4. *dibenzo-(b,f)-1,4-oksazepina (CR) (CAS 257-07-8);* 5. *10-chloro-5, 10-dihydrofenarsazyna, (chlorek fenarsazyny), (adamsyt), (DM) (CAS 578-94-9);* 6. *N-nonanoilomorfolina (MPA) (CAS 5299-64-9);*
ML17	„Robot”	Mechanizm manipulacyjny, który może działać ciągle lub na odcinkach, może wykorzystywać czujniki i posiada wszystkie następujące cechy: a. jest wielofunkcyjny; b. ma możliwość ustawiania w odpowiednim położeniu lub orientowania przestrzennego materiałów, części, narzędzi lub urządzeń specjalnych poprzez wykonywanie zmiennych ruchów w przestrzeni trójwymiarowej; c. jest wyposażony w trzy lub większą liczbę mechanizmów wspomagających, m.in. silników krokowych, pracujących w obwodzie zamkniętym lub otwartym; oraz d. ma „możliwość programowania przez użytkownika” metodą uczenia/odtwarzania lub za pomocą komputera elektronicznego, który może być programowanym sterownikiem logicznym, tj. bez ingerencji mechanicznej.

		W powyższej definicji „programowanie dostępne dla użytkownika" oznacza możliwość wprowadzania, modyfikacji lub wymiany „programów" przez użytkownika na innej drodze niż poprzez: a. fizyczną modyfikację okablowania lub połączeń; lub b. ustawianie sterowania funkcjami, w tym wprowadzanie parametrów. *Uwaga* *Niniejsza definicja nie obejmuje następujących urządzeń:* *1. mechanizmów poruszanych wyłącznie ręcznie lub zdalnie przez operatora;* *2. mechanizmów manipulacyjnych o ustalonej sekwencji ruchów, będących urządzeniami zautomatyzowanymi, realizującymi zaprogramowane mechanicznie, z góry ustalone ruchy. Program jest ograniczony mechanicznie za pomocą ustalonych ograniczników, np. sworzni lub krzywek. Kolejność ruchów oraz wybór drogi lub kątów nie są zmienne ani zmienialne za pomocą środków mechanicznych, elektronicznych lub elektrycznych;* *3. mechanizmów manipulacyjnych o ustalonej sekwencji ruchów, będących urządzeniami zautomatyzowanymi, realizującymi zaprogramowane mechanicznie, z góry ustalone ruchy. Program jest ograniczony mechanicznie za pomocą ustalonych, choć nastawnych, ograniczników, np. sworzni lub krzywek. Kolejność ruchów oraz wybór drogi lub kątów są zmienne w ramach ustalonego schematu programowego. Zmian lub modyfikacji schematu programowego (np. zmiany kołków lub wymiany krzywek) w jednej lub kilku osiach współrzędnych dokonuje się wyłącznie na drodze działań mechanicznych;* *4. mechanizmów manipulacyjnych bez wspomagania, o zmiennej sekwencji ruchów, będących urządzeniami zautomatyzowanymi, realizującymi zaprogramowane mechanicznie ruchy. Program jest zmienny, ale sekwencja jest realizowana wyłącznie za pomocą sygnału binarnego z elektrycznych urządzeń binarnych o ustalonym mechanicznie położeniu lub nastawnych ograniczników;* *5. żurawi do stertowania, definiowanych jako systemy manipulatorów działające w kartezjańskim układzie współrzędnych, produkowanych jako integralne części pionowych zespołów do silosów, i służące do uzyskiwania dostępu do zawartości tych silosów w celu składowania lub wyjmowania.*
ML11	„System nawigacji satelitarnej"	System obejmujący stacje naziemne, konstelację „satelitów" i odbiorniki, które umożliwiają obliczanie lokalizacji odbiorników na podstawie sygnałów otrzymywanych z „satelitów". Obejmuje globalne systemy nawigacji satelitarnej i regionalne systemy nawigacji satelitarnej. *Uwaga techniczna 1:* *„Satelita"* *„Statek kosmiczny", inny niż „pojazd kosmiczny", zaprojektowany do eksploatacji na orbicie wokół Ziemi lub innego ciała niebieskiego; „satelity" obejmują orbitalne stacje kosmiczne.* *Uwaga techniczna 2:* *„Statek kosmiczny"* *Jednostka przeznaczona do eksploatacji, utrzymywania się lub tranzytu przez przestrzeń kosmiczną w postaci „satelitów", „sond kosmicznych" lub „kapsuł".* *Uwaga: „Statek kosmiczny" nie obejmuje lądowników, łazików ani innych jednostek przeznaczonych wyłącznie do działania na powierzchni, pod powierzchnią lub w atmosferze ciała niebieskiego, ani „statków suborbitalnych".* *Uwaga techniczna 3:* *„Kapsuła"* *„Statek kosmiczny" przeznaczony do przewozu ładunków lub pasażerów.* *Uwaga: „Kapsuły" obejmują jednostki zaprojektowane do bezpiecznego powrotu na Ziemię.* *Uwaga techniczna 4:* *„Sonda kosmiczna"* *„Statek kosmiczny" inny niż „satelita" lub „kapsuła", zaprojektowany tak, aby nie powracał na Ziemię.*

ML 4, 11, 21	„Oprogramowanie”	Zbiór jednego lub więcej „programów” lub „mikroprogramów”, umieszczony na dowolnym materialnym nośniku. *Uwaga techniczna 1:* *„Program”* *Sekwencja instrukcji do realizacji procesu, mająca postać wykonywalną lub dającą się przekształcić na wykonywalną przez komputer elektroniczny.* *Uwaga techniczna 2:* *„Mikroprogram”* *Sekwencja elementarnych instrukcji, przechowywanych w specjalnej pamięci, realizowanych po wprowadzeniu specjalnej dla niej instrukcji odwołania do rejestru instrukcji.*
ML19	„Klasa kosmiczna”	Dotyczy projektowania, wytwarzania i kwalifikowania za pomocą pomyślnie zaliczonych testów w taki sposób, aby produkty mogły funkcjonować na wysokościach większych niż 100 km od powierzchni Ziemi. *Uwaga* *Ustalenie, że dany przedmiot jest „klasy kosmicznej” na podstawie testowania nie oznacza, że inne przedmioty z tej samej partii produkcyjnej lub serii modeli także są „klasy kosmicznej”, jeżeli nie zostały indywidualnie przetestowane.*
ML10	„Statek suborbitalny”	Jednostka posiadająca korpus przeznaczony do przewozu osób lub ładunku, która jest przeznaczona do: a. działania ponad stratosferą; b. wykonywania wyłącznie trajektorii nieorbitalnych; oraz c. lądowania powrotnego na Ziemi w sposób bezpieczny dla ludzi i ładunku.
ML20	„Nadprzewodzący”	Odnosi się do materiałów (tj. metali, stopów lub związków), które mogą stracić wszelką oporność elektryczną (tj. które mogą uzyskać nieskończoną przewodność elektryczną i przenosić bardzo wysokie prądy elektryczne bez ciepła Joule'a). *Uwaga techniczna* *„Nadprzewodzący” stan danego materiału jest indywidualnie charakteryzowany przez „temperaturę krytyczną”, krytyczne pole magnetyczne będące funkcją temperatury oraz krytyczną gęstość prądu, która jest jednak funkcją zarówno pola magnetycznego, jak i temperatury.* *Uwaga* *„Temperatura krytyczna” (czasem zwana temperaturą przejścia) konkretnego materiału „nadprzewodzącego” jest to temperatura, w której materiał ten traci wszelki opór przed przepływem elektrycznego prądu stałego.*
ML22	„Technologia”	Konkretny rodzaj informacji, niezbędny do „rozwoju”, „produkcji” lub „użytkowania” danego wyrobu. Informacja ta ma postać 'danych technicznych' lub 'pomocy technicznej'. Określona „technologia” do wspólnego wykazu uzbrojenia UE jest zdefiniowana w punkcie ML22. *Uwagi techniczne:* *1. 'Dane techniczne' mogą mieć formę odbitek, planów, wykresów, modeli, wzorów, algorytmów, tabel, projektów technicznych i specyfikacji, podręczników i instrukcji w formie pisemnej lub zarejestrowanych na innych nośnikach lub urządzeniach, takich jak dyski, taśmy, pamięci wyłącznie do odczytu.* *2. 'Pomoc techniczna' może przybierać takie formy jak instruktaż, przekazanie umiejętności, szkolenie, przekazanie wiedzy na temat eksploatacji, usługi konsultacyjne. 'Pomoc techniczna' może obejmować przekazanie 'danych technicznych'.* *3. „Użytkowanie”: praca, instalowanie (łącznie z montażem na miejscu), konserwacja (kontrola), naprawa, remonty i odnawianie.*

ML10	„Bezzałogowy statek powietrzny” („UAV”)	Każdy „statek powietrzny” zdolny do rozpoczęcia lotu i podtrzymania kontrolowanego lotu i nawigacji bez żadnej obecności ludzi na jego pokładzie.
ML21	„Ujawnianie luk w zabezpieczeniach”	Proces identyfikacji luki, sprawozdawczości na jej temat i informowania o niej lub proces jej analizowania wraz z osobami lub organizacjami odpowiedzialnymi za prowadzenie lub koordynowanie działań zaradczych w celu wyeliminowania tej luki.”